

HAJNALI CSILLAGOK

KRUHCIÓ ENDRE
VERSEI

ÁRA 1-50 PENGŐ

Nyomatott a „Hungária” nyomdában Gyomán
1936

Békesség az Olvasónak!

Aki Kruchió Endre e verses könyvét kezébe veszi elolvasás végett, ne gyakoroljon szigorú kritikát, hanem gondolja meg, hogy ez ifjú testvérünk mestersegének fáradalmai után istentől kapott tehetségét szólaltatja meg költeményeiben. Egyéni, családi, szerelmi és hazafias verseiben értékeljük Öt, mint községünk szülöttét: a magyar őserőt s legyünk rajta, hogy könyve felkarolásával serkentsük Öt további alkotósekká.

Aki e könyvet figyelmesen átolvassa, sok derűs órát szerez magának, amire bizony e mai élet ezer nehézsége között mindenkinek szüksége van.

E hitben bocsátom utjára Kruchió Endre költeményeit

1935 karácsony havában

PALOTÁS ISTVÁN

hitoklató lelkész.

VAN ISTEN AZ ÉGBEN.

*Virágok nyílnak, virágok hervadnak,
Fatakok erednek, tengerek dagadnak.
Nagy várak, országok lent a sírban, mélyen,
Félve emlékeznek: van Isten az égben!*

*Hatalmas fáraók, tündöklő királyok...
Őrök mulandóság homályt vet reátok.
E hit zengi át az űrt minden időben
El ne feledkezzünk, van Isten az égben.*

*Nyűszörgő koldusok paloták aljában
Sírva könyörögnek rongy, daróc ruhákban.
De megnyugszanak, ők a szent ítéletben,
Mert itaják ők is azt: van Isten az égben.*

*Mosolyal hull Jézus a kínos Golgotán...
Égi megbocsátás remegett ajakán.
De megtört a halál az ő szent szívében,
Bizonyoságot ő tett: van Isten az égben.*

*Bús Magyarországon telete szemfedő,
Könnv-tengelyben járók a kalászos mező.
Felsőlejt a magyar gyászos keserveben:
Lesz meg feltámasztás, van Isten az égben!*

AZ ÉLET.

*Nyílóok, hervadóok ti jóli virágok,
Felnevel titeket az édes anyátok...
Az édes anyátok, a kínzes anyajöld,
Mely minden pórtarat kiürít vagy betölt...*

*De észlel, élműlik a boldog kikelet.
Mulandóság könnye a szírmokon reszket,
Zokogva, csendesen meghal minden virág,
Elrepül az élet... az arany ifjúság.*

*Pedig mily szép élni, milyen szép az élet.
Az élet utjain minden szív remélhet...
Néha biz' fáj a sors, a hazug délibáb,
Néha felsóhajtunk nem, nem bírom tovább!*

*De felderül a nap a fekete éjre.
Nyugodtan tekintünk fel, a magas égre.
Megnyugvásra készlet az a szent rendelet,
Hogy „legyetek porrá, mert porból lettetek.
Isten előtt nincsen ellen, sem akarat.
E földi hazánkból csak egy kis sír marad
A megnyugvás hite égjen minden szívben:
Te rendelted ezt így, hatalmas Úr Isten!*

TÉRJETEK MEG.

*Hiába volt minden, hiába vízözön,
Emberek szívében a hit, a rideg közöny.
Sötétes sűrű köd remeg a föld felett,
Korhadó falábon roskadoz a kereszt!...*

*Szeretet mécsese halványan pislákol,
Míg a gonosz sátán koporsókat ácsol.
Isten: a pompa... jény... Árnyéka rüt, söt.
Bűn, nyomor vert tanyát a földön szerteszé.*

*A sátán mosolyog, vigyorogva nevet.
Nőttön nő megette a pokoli sereg...
Szemében láng lobog, a bűn rüt fáktýja.
Jó kel a vetése, lesz bő aratása.*

*Özönvíz kell újra, oly bűnös a világ.
A huszadik század lefőzte Sodomát!...
Eget ostromolja gépével az ember.
Nagy csatára készül a nyugat kelettel.*

*Forog a föld, járja nagy utját a térben.
Könyörög Úr Jézus a szentek szentében...
Eljön a vég. Mikor... az most örök titok.
Ti imádkozzatok felettünk csillagok!*

MAGYAR ZÁSZLÓNKHOZ.

Fellobog a magyar zászló,
Felharsog a magyar nota,
De a hangja bús és fájdó
Trianoni béke óta.

Búsán leng a gyenge szélben
Ezredévek szent virága.
Felzokog a magyar éjben
A magyarok bús imája.

Szerévnék szent helyére
Az ellen bilincset akott,
Hogy a magyar földön kerje
A szebb jövőt, boldog napot.

Széjjel túrva ősi megyénk.
A címerünk lent a porban.
A babérból már nem lelünk
A szomorú magyar honban.

Már bor sines a kulacsunkban,
Fekete a magyar kenyér,
- Szegény hazám, nyomorodban
A bú ezerével telér.

És mi mégis bizakodunk.
Ég a lelkünk reménysége.
Jussunk mellett mi kitartunk,
Nem nyugszunk meg bilincsbe.

Zászlót varr a magyar leány,
Kardot ver a magyar legény,
Hogy a feltnek, majd nagy napján
Meggmulassa, hogy él, s mit ér.

Lobogjon is fel az égre,
Mutassuk meg a világnak,
Nem halt meg, él Árpád népe:
Lakója egy bús hazának.

Lobogtassuk, hogy letörje
Az ármánynak nagy hatalmát,
Hogy a Duna, Tisza röggje
Megérje a feltámadást!

Hogy az Úr Isten kimérje
Azt a rónát, azt a bércet,
Mellyéért folyt a magyar vére
És Trianonban elvérzett!

Ne oltiggedjünk, lesz még itt nap
Ha fellobog majd a zászló:
Megjele-e még az ég alatt
Acéltovábban nagy, szent László!

Felragyog a magyar csillag
A borongós magyar égen,
A fénye ki nem aludhat
A dicsőség szent tűzében.

Csak kitartás az időre:
A rozsdamart vasbilincsben
Rátekint még majd e földre
A mindenható Úr Isten.

PIPACS LEGENDÁJA.

Anno előtt, réges régen,
Mikor Jézus a földön élt,
Megcsodálták a vetésben
A kispipacs fehér kelyhét.

Fehér kristály volt, mint a hó,
Mig a Jézus Krisztus vére,
— Tudja azt a Mindenható? . . —
Ráhűllt fehér levelére.

Erről szól most a legenda
És a Jézus haláláról,
Mely vándorol szájról-szájra,
Mint a madár: ágról—ágra.

Megindult a gyászos menet
Fölfelé, a Golgotára.
Rátették a nagy keresztet
Az Idvözítő vállára.

Forrott, izzott Mózes népe.
Átkot szórt a Messiásra,
Kinek a megszentelt vére
Lecsorgott, az út porába.

Verte őt a bűnös ember,
Pilátusnak rúl szolgája,
De Ő égi szeretettel
Mosolygott a bűn hadára.

Lerogyott a kereszt alatt,
Folyt a vére a göröngyre.
A kis pipacs meg ezalatt
Megszánta a kín özönre.

És szólt bátran: Nem engedem!
— És meghajtá fehér fejét, —
A Megváltót én szeretem,
Hullajtsa rám a szent vérért.

*Pergett a vér a virágra,
Pirossá festé teljesen,
Hogy a pipucs boldogsága
Örök, dicő és szent legyen!*

*Az Úr Jézus megsimítja:
Oh áldjon meg érte Atyám,
Légy a vérem virágává,
Pirosan nyiljál ezután.*

*Új tavasz lett a vetésben.
A kis pipucs pirosan kelt,
És a szentek szent körében
Örök, szent boldogságot nyert!*

HÁLAADÁS.

*Elmúlt a tavasz, a rétvirága
Búsán hajlja le elhervadt fejét.
Életünknek elmúlt ifjúsága
Eldulotta már zengő énekét.*

*Napsugaras nyár, boldog, szép idők!
Fényben gazdag volt az a kis fészek,
Melyben családom, a vérem fejnőtt—
Kegyelmeből az Ég Istenének.*

*Érseküjvárnak zengő horangja
Milyen szépen szól, hallgasd csak, szívem!
Etrabolt földnek árva magyarja
Ne csüggedj, soha, él még az Isten.*

*Hallgasd csak, hallgasd fiam, leányom.
A szívben égjen lobogjon a hit,
Ugy áll győzelmet rít gonoszságon,
Ugy tépjük széjjel zsarnok láncait.*

*Ennek az árva, szegény Hazának,
Ne csüggedjünk el, ünnepe léssen,
Temetése bús, nagy szombatjának,
Örömtüzek gyúlnak majd a bércein.*

*Kedves leányom, férjed oldalán
Élj csak boldogan s ne feledd soha:
Ledől keresztje, nem győz a sátán,
Hisz hosszú-tűrő Isten ostora.*

*Reám, érzem, az ősz már rám köszönt,
Élettársamra: jó feleségem.
Átszenvedve a vigszágot, könnyt,
Pályám befutva a földi téren.*

*Boldogan várja lelkiünk az Urat.
Nem hagytuk soha a szent Bibliát.
Az mutatá a helyes, jó utat,
Az tárja majd fel sirunk kapuját.*

Kató István érsekújvári ref. egyh. gondnoki
szeretettel.

HARANG SZENTELEÉSRE

*Száll, száll a harangszó, repül égiszár.
Új, kis harang kondult meg Érsekújvár
Három gyászos század:
Szenvedés, búbanat,
Fájó, beteg szivek kérő imádsága
Kapott fel a légbé, tiszta égiszarnya.*

*Sötéltő zöld erdők, virágos kis rétek.
Száll, repül felettük a menyei ének.
Korhadó fakeresztek
Mind, mind megrezzennek . . .
Betölti a mennybolt a fénylő nap ivét,
Istenhez emelve a magyarok hitét.*

*Pedig, pedig hányszor némult el az ajk
Mikor hullt a magyar vére, az avarba.
Vad, véres csatákban
Bömbölt a világba . . .
Acélos torokkal égő tüzet hányva
Volt a magyar haza dicső katonája!*

Zivataros század, zivataros évek
Megviselték szörnyen. Míg magyarok élnek
Ott, a hegyek alján,
Sebes folyók fodrán
Ujra fel-feléled, mint a parázslángja:
Hitel, reménytelve sötét éjszakába!

Elrabolt drága föld, gyöngye, kincse Kassa...
Lesz még szabad földön Rákóczi sírhantja,
Mert a sátán lelke,
Trianon keresztje
Leomlik a porba, hiszen ezer éve
Nem folyt ott hiába, néplünk könnye, vére!

Édes testvereink, ott, a drága földön!
A sátánök hangja csak had mennydörögjön.
Van Isten az égben,
Ki a sötét éjben
Vigyáz a magyarra, égeti a lángot!
Hiszen megérjük még, még az igazságot!

Ha majd a kis harang eziüstös, lány hangja,
Meg a Duna, Tisza csobogó, szent habja,
Ha majd üzen egyszer:
Minden magyar ember
Talpra!.. a szó tett lesz, egy éj hajnalára
Régi, dicső, nagy lesz magyarok hazája!

MAGYAR FÁJDALOM.

Virágos rétek, nagy hegyeken túl
Hősi halottak sírja domborúl.
Nyugatnak, Délnek, Északkeletnek,
Merre csak szállnak sötét fellegek,
Merre csak út van, merre csak járnak,
Hol taposói vannak a sárnak,
Ott a víz, a könny, keserű pohár
Utolsó kortyra, vendégére vár!

A könny tengere, húll-húll a hantra,
Bánat eső a boldogtalanra.
Özvegyek, árvák, könnyes szemekkel
Igy talán so'sem keseredtek el.
Idegen sirban, idegen földben,
Magyar hazánknak százszor hős hőse,
Hallod e panaszt, látod e nyomort,
Holttested felett e szomorú tort?

Nyugatnak átka lebeg feletted,
Hiába adtad értünk életed.
Ezeresztendő összetört láncu,
Ezeresztendő minden gonoszsága
Bilincsbe verte dicső nemzedet,
Habár az éjben búsan könnyezed,
Egy szóban vagyon minden bűn, iszor
Nyugatnak átka, büne: Trianon!!!

Kik a korbácsot kiérdemelték
És az éllüket mögöttünk élték,
Összetett karral, nyugton, boldogan
Ültek, mikor mi nagy csatazajban
Küzdöttünk. Vérünk festé a földet,
Legyőzve minden keleti szörnyet,
Hogy majdan Nyugat fektessen sirba
Mely ránk köszöntött most Trianonb

Ne sirjatok ti árvák, özvegyek!
Ne folyjon búsan fájó könnyetek!
Imádkozzatok, hogy minden hantra
Szálljon angyal a virradatra,
Mert felvirúl még majdan a fáklya,
Felzendül népünk szent hozsánnája
A borús égrę angyalok írják:
Ébredj, kelj magyar, győz az Igazs

PETŐFI SÁNDORHOZ.

*Magyar földnek, magyar égnek
Vollál boldog, jó gyermeke.
Büszkén szólt a lant, az ének,
Király volt az, ki pengette.
Király voltál, most is az vagy:
A költőknek nagy királya.
A szivedből szived udtad
A magyarok bús honára.*

*Szegény sorsba születél Te:
Nádfedeleles kicsi házban,
De szivednek drágább kincse,
Mint a világ gazdagsága.
Nehéz gonddal nevelt anyád:
Nyugtalan volt, lüzes véred,
De legyőztél minden hadát.
A bűn, bánat seregének.*

*Megtanultad a szenvedést
A magyar hon nagysarában,
Míg az öröm édes levét
Töltéd élted poharába.
Magasra szállt a csillagod,
Az istenek közelébe,
Feldiszitéd minden dalod
Halhatatlan köntösébe.*

*Majd szerelem szállt szivedbe:
Felleled jó, szép hitvesed.
Boldogságod szent teljében
Eljött érted az izenet:
Márciusi dicső napok
És a magyar szent szabadság!
Az adta a véres kardot:
A szabadság láng palosát!*

*És a honvéd dalod zengi
Kárpáttól az Adriáig,
Az utadat elkiséri
A sírodig, Segesvárig.
A dicsőség csillagáról
Lehűlva, az anyaföldre,
Sírod felett királyi dal
Zengi neved mindörökre!...*

*Ott haltál a csatatéren.
Most rab földnek hantja tal
De megváltunk, ha kell, vére
Ha felzendül „Talpra Magyar*

AZ ÉN HAZÁM.

*Az én hazám nem zugó rengeteg.
Nem nagy hegyek alján születtem
H nem ott, hol arany kalász érik:
A nagy Alföld végtelen mezején.
A bölcsőmet kemény akácfából
Ott faragta az édes, jó apám.
A kis bölcsőt ott ringatta tovább,
Vig' dalolva, még édesebb anyám.*

*A pillangót a földön kergettem.
A kisnyulat a helyt zavarázlam.
A fogolynak tojását keresve,
Vizesfüben, de sokszor eláztam!
Ha apámmal mentünk a tányára,
Kis szívemnek mily nagy volt öröm
Ha a gyepelőt a kezembe adta
És hajtottam sebesen, döcögve.*

*A nagy ostort két kezembe fogva
Nagyot húztam a lovak nyukára.
Repülésnek tetszelt a kocogás,
Amint hajtám sebesen, felvágva.*

*Kint a tanyán tobogó állz mellett
Szaionna süit, sercegett a nyárson.
Jokat ettünk, de jókat adtunk
A csillagos nyári éjtszakákon.*

*Mily egyszerű, mily kedves emlékek!
A szívembe vissza-visszajártok.
Ami elmúlt, nem is olyan régen,
Azt most újra megmutogatjátok.
Szerettek is téged szülőföldem,
Mert rajtud nyílt életem virága.
Ha az Isten lesújt vagy felemel,
Ottár leszel lelkem templomában.*

*A lelkemnek, mintha szárnya nőre,
Ott, eil repdes a rónaság felett.
Mintha Isten e földet szeretni
Téremteit von' világra engemet!
Szülőföldem, virágos rónaság,
Könyörögjél te is az Istennek,
Hogy földeden leljem fel otthonom,
Itt tegyék rám majd a szemfedelel.*

TÁNCOS MAGYAROKHOZ.

*Tánc a magyar lelke, tánc a mulatsága,
Kivált, ha szöllőnedv csobog a pohárba.
Hogyha a cigánynak szól a hegedűje,
Elrepül az élet minden keserűje.*

*A kedv vígság bora! Égig zeng a mámor
A magyar domboknak venyígés fokáról.
Tűzes magyar lönyök magyaros karokba —
Nincs más, mi a kedvet még jobban fokozza.*

*Tudjuk, mi a mosoly, az édes kacagás:
A magyar léleknek a rezegő csárdás.
Nem kell azt mondania, hisz mindenki tudja:
Táncos magyarokat hord a hadak útja.*

Győztes csata után, lobogó tűz körül,
Lelki szemem látja, nagy Kinizsi örül.
Amit akkor ő járt, az volt csak a csárdás!
Olyat eddig nem járt azóta senki más.

Drága magyar népem! Járjad csak a táncot
Majd csak széltépjük még azt a nehéz láncot
Melyet Trianonban raktak a kezedre,
Mely magyar Golgotánk fekete keresztje.

Sírva vigadj népem. Tudjátok ti ezt:
Lesz még majd megváltás az a gyászos kereszt
Terem még a földünk. Dalol a pacsirta!
Nem gyepesedik be magyar hazánk sírja.

Amíg keblünk malmát a magyar vér hajtja,
Nem veszhet el addig ez a nyakas fajta.
Csak zengjen a nóta, csak ropogjon a tánc!
Eljön még az idő! Hej! — reszket még Bizánc!

MÁRCIUSI DAL.

Testvérek! Magyarok! A dalra, dalra fel!
Nagy ünnep van mostan: szabadság ünnepel!
Ma tűzzel, sebesen pezsegen a vériünk.
Mondjunk hálaimát azért, hogy még élünk.
Ezeresztendőnek erős alkotása
Rövid négy véres év keserű prédája!
Ezer esztendőn át épített vártornya
Ledőlt a nagy hegyről, a fekete porba!

Hatalmas, nagy hegynek gyászos koronája
Az árva magyarság romokba dőlt vára.
Fekete gyászfátyol, alatta az erdő.
Megbüntetett — népem! — a magyar Teremtő.
Virágtalan kalap. Kopott lett a mente!
Ránk köszöntött az éj, a bús naplemente.
Gyászhalom a róna, zokog minden virág.
Temetővé lettél te szép Magyarország! . . .

*Fájdalom a zsarnok a bús magyar honban
Sírva jár a nap a nagy Balatonba.
Fájdalom hömpölyög Duna Tisza völgyén.
Bánat kalász érik magyar föld göröngyén.
De azért még dalol a dalos pacsirta:
A magyar hazának bús sorsát siratja.
Este halvány csillag ragyog fent az égen.
Meghalt az igazság a pokol tüzében.*

*Mikor a harangszó száll a puszta felett,
Imára kulcsolom reszkelő kezemet.
Istenem! jó Atyám! — felnézek az égre:
Népemnek húzzák most a nagy temetésre?
Mert nem az ellenség fektett a sírba,
Ebbe a keserves, gyászos Trianonba,
Hanem a széthúzás, a turáni átok:
A gyászos szemfedőt az adta tirátok!*

*Mi volt ott Muhindál? Mohácsnak mezején
Mily sátán hajózott a vérnek tengerén?
Hisz ennek a földnek minden kicsiny röge
Meg van már fizetve gazdagon, örökre...
Magyar a magyarral vállát vállal vetve:
Úgy kidől a pokol kapuja recsegve!
Apa a fiával, testvér a testvérrél:
Úgy nem bír az ellen Arpád nemzetével!*

*Azért fel a fejjel! Nincs még veszve minden.
Ne halj nyomorultul, rozsdamart bilincsben!
Hiszen áll még a hegy, áll még Budavára,
Tekint még az Isten a magyar hazára.
Régi dicsőségnek ragyog még a fénye
Ott len, a vár alatt, a Duna vizében.
Ahol a múlt küzdött, tört széjjel rabigát,
Mert él, él e nemzet: Nem adta még magát!*

*Ne csüggedj el népem! hisz megvan még a kard.
Nem felejtettük még a régi csatadalt.
Megindul még egyszer Kossuth katonája*

A ránk szégyent hozó gyászod Golgotán
 Ébredj magyar! Talpra! Ne várd, hogy a r
 Egye szét bilincsed. Az izmos karodba
 Kardot. Magyar neved! A jelszó: előre
 Tűzzük fel a zászlót minden hegytetőre
 Amíg erünkben egycsepp kis vér pezseg
 Ne feledd azt népem: „magyar“ a te n
 Büszkén hordjad fennen sebhelyes homlo
 Harcold ki, mí tied! Ne hagyd a te jo
 Álljad a nagy sarat, a jussod ne eresza
 Hisz ledől a hegyről az a gyászos keres
 Ha majd harsan a kürt és nem lesz irga
 Sírodba kell dőlnöd, te büszke Trianon!
 Eljön még a nagy nap, ámul még a vi
 Ha talpon találja a napkelet fiát!
 Magyar zászlója lesz havas Hargitának,
 Vége lesz majd a bú, könny nagyszombatján
 Felrepül a Turul, fel, a magas égre
 És mi odaállunk a régi mezsgyére.
 Lesz még magyar szüret, lesz magyar áldon
 Szent magyar húsvét: magyar feltámadás!!

LEVÉL EGY ERDÉLYI FIÚHOZ

Így dalolnak: aludj, aludj,
 Édes hazám, Te drága kisgyermek,
 De te ne higgy, a szó hazug,
 Sírodat ásó, rút gonosz cselnek.
 Székely vagy, székelynek szült anyád.
 Vigyázz az éjben éberen,
 A gyász keresztes végeken
 Ne hagyd a jussod, ősi hazád.
 A föld,
 Melyből kisarjadt a székely,
 Melyen elvérzett félholdas kelet,
 Csak törd
 A láncot, Golgotánk göröngyét.
 Bethlen lelke lebeg e föld felett!

Megvan még a dicső ősi kard,
Mit ránk hagytak az ős apák,
Hogy védje a székelyt s magyart.
Állja az idők viharát.

Ne hagyd magad, ne hagyd, hogy
Fejfd legyen a csüggedt remény,
Hisz a nap majd felragyog
Feltámadas dicső reggelén.

Tudom, hogy nálatok a hit
Húllatja a bú könnyeit.

Mint hervadt koszorú a sír fenekén,
Lelkek véreben fürdik a remény.

Mi most a székely? Árva, hontalan.
Kivert kutyánál rosszabb sorsa van.

Hontalanul bolyong a világban,
Szomorú ott minden napkelet.

Keserű a bor a székely kupában,
Gyászolnak az erdők, a csiki hegyek!

Búsán csobog az Olt. Maros
Kistestvérje, csendes Aranyos.

A tiszajon nem zeng nóta,
Hallgatag a székely legény,

Kalapjánál hervadt rózsa —
Evez a bú nagy tengerén.

Tudod székely nép, tudd meg a sorsod,
Melynek gyászos keresztjét hordod.

Egy szerencsétlen század nyomorított gyermeke,
Mely most, mint a nyárfa levél, félve, remegve
Húzódik Nyugatnak szárnya alá.

Te árva székely nép, Csaba népe,
Ha van még henned egy parányi hit,

Ne csüggedj, bízzál, tekints az égre,
Az Ur Isten, hidd el, megsegít!

Lelkedben erős hittel remélj.
Felpattan a koporsó fedél.

Petőfi lelke a havasokon.

*Keleten, Délen, Nyugat, Északon
Felzendül majd a márciusi dal:
Párizsig hangzik, hogy „Talpra magyar“!
A gyászos székely földön,
Véráztatta göröngyön,
Necsak a csüggedés virága
Kulcsolja kezét imára,
Hanem a hit, a remény.
Gonoszság éjjelén
Illyés szent fáklyálya,
Isten lelke lángja
Lobogion minden székely szívben,
Hogy elégjen sátán bilincse,
Hogy meglássa a nagyvilág,
Feltámadva, Csaba fiát!
Hogy ünnepeljenek a hegyek,
Örömmel szegjetelek kenyeret,
Hogy áldássá váljon minden átok:
Pusztuljatok bocskoros oláhok!!!*

*Hidd, halljad, hiszen azt csobogja
A bércek közt minden kispatak;
Ez a föld nem lesz oláh soha,
Mert örökké székelynek marad.*

*Előre székelyek!
Az Isten véletek,
Halljátok a kürt szavát:
A székely föld himnuszát,
Mely tüzet hoz az arcredőkbe,
Tűlzengi égő erdőben
Bent rekedt farkasok dalát!*

*Kedves barátom! Ezt üzenem
E márciusi szent ünnepen.
Ha majd azt mondja édes anyád:
Eredj fiam! Várnak oduát,
Vedd a kardod. A csatadal,
Mely ajkadon régen kihalt,*

Zengjen fel újra,
Hogy lángra gyújtsa
A tőporos kancsót és recsegve
Ledől Nyugatnak átkozott keresztje!..

Kárpátoktól le az Adriáig
Újra magyarrá lesz a hon.
Felépítjük népiünk várát
A mel' átkán, a romokon.
Készülj testvér! ébredj Csaba népe!
Kardod élének ne legyen sorja,
Hisz vérünkkel irtuk fel az égret
A jelszét, miért halunk: Nem ! Nem ! Soha !

TÁBOR TŰZ.

Sisteregve ég a rőzse,
A magasba csap fel lángja.
Leitnyel a szívem, lelkem
A cserkészfiúk dalára.

Lobog a tűz, a tábor tűz.
Felém száll a nóta hangja,
Az a régi, az a szép dal:
„Császár körte nem vadalma.“

Elhallgatják a csillagok,
A mosolygó hold sarlója.
Bekopogtat a szivekbe
A gyönyörű magyar nóta.

Lobogjon és égjen a tűz.
Olthatatlan lánggal égjen.
Száljon, repüljön a nóta
Messzi tá' a határszélen !

Magyar fiú, magyar cserkész,
Hazánk kicsi katonája,
Örködjél csak te az éjben,
Hisz megvirrad nemsokára.

AMI FÁJ NEKEM.

Csendes este, ezüstös éjen
Tí csillagok ott fent, az égen,
Tudjátok-e, hogy egy éjszakán
Keservesen sírt értem anyám?
Édes, jó anyám!

Kis virágok, fényes csillagok:
Ugye bitang, gazember vagyok?
Hogy a bánat keserű könnye
Jó szivedet búval öntözte:
Édes, jó anyám!

Édes anyám! ne sírj a miatt,
Hogy ily búval fizet most fiad.
Jóságodért, tudom, fáj szived!
De nekem is. Ugye elhiszed! —
Édes, jó anyám!

Fáj a szívem, hogy majd megreped,
Mert bánatot, könnyet ad neked.
Édes anyám! Ha tudnád te azt,
Hogy mily bússá teszi a tavaszt...
Édes, jó anyám!

A jó Isten megvert engemet.
Az az átok bántja lelkemet:
— Gyászos kereszt fent a Golgotán —
Sorsom miatt szenvedő anyám!
Édes, jó anyám!

Hidd el nekem, édes, jó anyám,
Én is sírok e kálvárián.
Beteg ajkam... a gyenge hilem...
A keserű gyászos, sírverem...
Édes, jó anyám!

*Isten, Jézus! A haldokló hit
Talán egyszer mégis megsegít.
Áttör a nap az éj fátyolán:
Boldog leszel édes, jó anyám,
Édes, jó anyám!*

MAGYAROKHOZ!

*Isten! Verd meg a magyart,
Hadd zörgesse rozsdás láncát.
Hisz' tudod: az emberek
A sirt maguknak ássák!*

*Arcom pirul, lelkem ég:
Eszembe jut Múhi, Mohács!
Ellen nem győzött soha,
Hanem a rút pártoskodás!*

*Nyugat, kelet, dél földje,
Fent északnak kincses hantja
Idegen föld, rab föld:
A magyar fajt úgy siratja...*

*Duna, Tisza, Olt, Maros
Búsán öleli a gátat,
Hömpölygő hulláma
Egy rab nép könnyétől áradt.*

*Mert Trianon keresztjét
Magyar ácsolta magának,
Most aztán bilincseben
Átkozódhat, rúgkapálhat!*

*Isten! adj száz poklot,
Egig érjen a tűz lángja,
Hogy népem megtisztúljon,
Vagy elvesszen Ön sirjába!..*

EGY SZÓ.

*Egy szó, melyben benne ég
A szív minden jósága.
Egy szó, a szeretetnek
Uralkodó királya.*

*Egy szó, mely minden szívet,
Ha kell, könnyekre fakaszt.
Egy szó, mely otthonunkba
Visszahoz és megmaraszt.*

*Egy szó az, mely elhangzik
Minden embernek ajkán.
Szeretet szent szava ez,
Kincses szó: Édesanyám!*

PATAK MALOM.

*Szép, árnyas erdőben zúg a patak-malom,
Zúgásába valami gyönyörű dal vegyül:
Az árnyas erdőnek minden kis madara
A természet csendjén nótákat hegedül.*

*Öreg patak malom hallgatja a zenét
És ő is dudolja a természet dalát.
Jókedvében lehet, mert félre-rugta
Zöld pázsitos, mohás, virágos kalapját.*

*Hatalmas lombos fák borúlnak reája,
Őrzik az erdőnek lármázó gyermekét
Dalolva forgatja a csobogó patak
Öreg, régi, edzett nyiszorgó kerekét.*

*Míg a malom előtt egy recsegő lócán
Öreg, vig magyarok pipázva beszélnek,
Mind nehezen várják az életet adó
Magyar föld mannáját: a fehér életet.*

*Vörös színben játszik, sötétül az erdő.
Pásztor hajtja nyáját lefelé a dombon.
A patak-malomnak elhalkul zúgása.
Megveti az ágyát erdőn az alkony.*

TEMETŐ A DOMBON.

*Meredek szakadék omlik a Dunába,
Nézegeti magát csillogó fodrában.
Rajt' feni temető van: korhadtt fakeszesztek,
Közeli lakói az örök Istennek.*

*Süppedt sírhantokon ezer tarka virág,
Kis méhecskék dongják mulandóság dalát.
A holtak porából virág, élet terem:
Feltámadott bánat, boldogság, szerelem.*

*Pihen a múlt, pihen. Korhadtt fakeszesztek
Derűben, borúban örként állnak felettek.
Kalászt érlelő nap, csillag s hold virága
Fürdenek a multtal az öreg Dunában.*

LEVÉL EGY CSIZMADIA BARÁTOMHOZ.

*Poeta nascitur non fit!
Igy tanított hajdan Róma,
Azért tehát jó barátom
Ne feledkezzél meg róla.*

*Költő nem lesz, az születik
A költészet sosem tantárgy.
Sutor ne ultra crepidam:
Ne hagyd komám a kaptafád.*

*A költőnek ihlet szükség,
Amit megád a jó Isten.
Verset rágni, kedves komám
Nem lehet a tollszár vigen.*

*Neked azért azt megvallom:
Az az érzés lángol bennem,
Hogy a lantok pengetője
A kislány és a szerelem . . .*

*Azért tehát, jó barátom,
Hogyha költő akarsz lenni,
Csókolj meg egy szőke kislányt
És tudjál forrón szeretni . . .*

KOLDUSOK.

Öreg koldus megy az utcán,
Sápadt kislány kezét fogván.
Úgy ballagnak búsan, ketten,
Nem tudják, hogy nagy csendesen
A szeretet megy utánok.

Bekopognak házról-házra,
Hogy a rongyos tarisznyába
Jusson egy kis kenyérdarab,
Egy kegyelem,-száraz falat,
Felszárítva a könnyeket.

Nyolcvan évnek nagy mozsárja
Az embert biz' megtépázza,
— Szól az öreg és egy könnycsepp,
Mely szemében búsan reszket,
Lecsordúl az út porába.

Mennek, mennek mere út van,
Hol kebelben szív is dobban.
A bús öreg, a kis leány
A keserves országútlján
Az életnek, a nyomornak.

AZ ÖREG CSŐSZ.

Dülő úton, nagy bottal kezében
Öreg ember lépdegél serényen.
Örlő malma az út göröngyének
És új csősze kincses Keselyősnek.
Nem sietős, ráérős az útja.
Lassan ballag, kiskutyája húzza,
Melynek pörgő csilingel nyakában,
Úgy ballagnak az út nagy porában
Kalapjándól búzavirág kéklik,
Ami talán a multat meséli.
Mert jól esik az a kis kékvirág.
Eszébe jut a boldog ifjúság.

Füstöl, kojtol vén tajtékpipája.
Leng a szélben százfodros gatyája.
A korbaban díszes dohányzasskó
Mely többet ér, mint egy százas bankó.

Jobb oldalán sárga börtáskában
Hatlövetű álmodik magóban.
Híres szerszám ez az öreg csősszel:
Vesztett kutyát lőtt vele az ősszel.
Délfele jár, a nap el-elbámúl,
Áll a meleg ráncos homlokárúl.
Mincs felhője odafent az égnek.
Füstölnek már a tanya kémények.

Az öreg is egy fa árnyékában
Kéresgél már a nagy tarisznyában.
Előkerül a halnyelű bicska.
Fehér kenyér, paprikás szalonna.
Nesze puli! — kapd e kenyérhaját,
A te fogad talán még jól harap!
— Szólal a csősz — puli farkcsóválva
Köszöné meg, mit adott gazdája.

De az evés az ivást kívánja:
Beletekint rózsás kulacsába.
Majd bicskáját megtörülve szépen,
Elrak mindent a bakó fenéken.
Kelj fel puli! — elindúlnak ujra.
Elindúlnak, a kispuli húzza.
Banaukolnak aranynapsúgárban:
A lét útját, az élet porában.

CSŐSZ TEMETÉS

Meghalt Dani bácsi, a Hantos-kert szősze.
Mogyorója botja elmaradt hát tőle.
Meghalt, eltemettük! Kossuth katonája:
Húll, húll a sok virág rögös sírhalmára.

*Régi, szép időnek volt boldog embere.
A becsületesség volt minden fegyvere.
Mégállta a helyét mindenütt, emberül,
Pedig verte a sors, sokszor kegyetlenül.*

*Sokszor szedtük együtt a meggyet, cseresznyét.
Szerettem hallgatni bölcs, okos beszédét.
De most, mint a gyümölcs, mely megért az ágon.
Leesett a földre, elnyomta az áloni.*

*Árván maradt kedves, kis Puli kutyája:
A Dani bácsinak egyetlen barátja.
Ugatva, szűkülve bejárja a kertet;
Keresi gazdáját: vajjon merre lehet?*

*Csendes temetőben a föld eltakarta.
Álomba ringatta őt az örök dajka.
Szomorúfűzágón dalol a kis madár...
Csendes éjszakákon a lelke hazajár.*

AZ EST.

*Letarolva hevernek a
Napnak kincs virágai.
Mint óriás kísértetek
Nőnek az éjnek árnyai.*

*Fagyosnak tűnik fel immár
A madár dala is nekem.
Rettegve nézek az éjbe:
Őrizz meg engem Istenem!*

*Halványan ég a mécsesem
És megremeg néha lángja.
A szívemen meleg fut át,
Ha gondolok egy kislányra.*

*De jön az éjnek szelleme,
Elfújja égő mécsesem.*
Eltemetődik a sírba
Élet, boldogság, szerelem...*

VÉGSZÓ EGY MEGHALT BARÁTHOZ.

*Csendes nap volt. Levél sem rezzent.
Már tüérté delet az ősz.
Egy felleg sem volt a derűs égen,
Mint jött a fekete regős.
Hogy csendesebb legyen a réten,
Hogy sirjon minden kisvirág,
Hogy fehér szirmain könny ragyogjon:
Mehalt egy fiatal diák.*

*Öreg ja, melybe villám vágott,
Akként rezzentem én bele.
Megindult megrezdült lelkemnek
Bús, kesergő könnylengere.
Nem akarta elhinni szívem
Lő barátom bús halálát,
De fájdalom, hallani kellett
A harangok zúgó szavát.*

*Óh! mily búsan szállott szava
A csendes kis falunk felett.
Reszketve szállott vele imám:
Kedves barát, Isten veled!
Isten veled! — ha így akarta,
Ha kívánt a fekete föld,
Ha úgy rendelé az Isten,
Hogy fájó szívemet gyötörd.*

*De mégis felkiált a lelkem.
Fáj a szívem, majd megreped.
Óh, mondd barátom! miért kellett
Ily ifjan meghalni neked?
Miért kell a könny keserűjét,
A bánatnak sötét fátylát
Szemfedőül hordni lelkemen
Fájó búval, éveken át?*

Hiszen még csak nem is élhettél,
Észre sem vetted a napot.
Boldogságként szüleid csókja
Homlokodon ragyogott.
Isteni boldogság madara
Még messze, lent a láthatáron
Bontogató arany szárnyait
Most nyíló rózsafa ágon.

De te elmentél, elvitt az ősz . . .
Itt hagytaál mindent, mi élet.
Pedig még fájt a földnek is:
Zokogva temetett téged.
Földi téren üres lett helyed,
De a szivemben örök vagy.
Barátságunk hervadt virága
Egy örök mécsest lobogtat.

Eletednek nem ég gyertyája,
Mégfagyott rajta a viasz.
A búbánat fájó feledés:
Már megnyúgvó, csendes vigasz.
Milyen szomorú a te sorsod,
Melyet a halál hozott reád.
Milyen fájó lehet az a könny,
Mit érted sír édes anyád!

Nyugodj, nyugodj csak csendesen . . .
Te már kiittad a pohárt.
Az Isten fényes mennyországá
Keblére ölel odaát.
Neked már nem kell éjjre várni,
Az anyaföld meghozta azt.
Sirodon a tavaszi szellő
Majd életet, virágot fakaszt.

*Ha majd azok gyenge ihlatát
Elhozza a szellő felém,
Azt hiszem én, azt kedves barát,
Te jössz mosolyogva elem.
Az ott nyíló sok-sok virággal
Virúl majd a reménységem,
E hazában büs Isten veled:
Találkozunk fent, az égben!*

Papp Zsigmond emlékére.

ÉJTSZAKA.

*Cifraszür az ágyam. Ram süti a holdsugár.
Felettem a nagy fán kistücsök muzsikál...
Őli a lelkemet, emesztli a magány
Meggallam talán rég kihajtott a fejfán.*

*Fényesen ragyognak égen a csillagok.
Én csak kopott, régi ismeretlen vagyok.
Bólongat felettem a nagy akác lombja,
Hej öreg pajtásom! a sorsom goromba...*

*Cifraszür az ágyam, csendesen virrasztok.
Nagy pohár a multam, belőle ihatok.
De a szememet kerüli az álom:
Visszaszáll a multba emlék-holdsugáron.*

*Fáj a multam sebe, égeti a lelkem.
Tövissé változott boldog rózsakertem.
A múlt szerelmem és a jövő titka
Szenvedő lelkemet búval gazdagítja.*

*Nem hagy elaludni régi, rózsás vágyam:
A kis lány emléke, kire rátaláltam.
Égeti a szívem a régi tüzsugár.
A szívem rab maradt, minden hiába már.*

*Pirkad már a hajnat, fültyülnek a rigók.
Meggzokoit duvat olyan álmosítók.
Mély álomba ringat az arany napketet.
Régi vágy és remény szervusz, Isten veled!...*

VÁNDOR ÉLETEMRŐL.

Történt egyszer, nem oly régen, Zöld erdőben zöld ta
Hogy a lelkem messze vágyott. Barna éj bolt a menn
Elhagytam a szülőföldem, Vádaskodott a kisbíró
Amely pedig, óh! de áldott. Szívem reszketve könn

Elhagytam a szülőföldem, Fekete a vándor ken
Elhagytam az ősi házat: Keserű a vándor ital.
Testvért, rokont,—óh Istenem!— És az a töld, semmit
Jó apámat, jó anyámat. Mert vendégül nem m

Mint a börtön gyilkos rabja, Mért van virág, benne
Ugy szöktem meg egy éjszakán. Mért van kebel és ben
Bút, keservet, fájót hagyva... Él a honvágy, el nem
Sírattott az édes anyám. Szülőföldem csak viss

Kezemben már lógott a bot, Ismerős táj köszönt u
A vándorok nehéz botja. Ballagok a falu végre,
Ifju állam biz' felkopott: Látom is már szinte f
Könnyű a vándor tarisznya. Füstöl házunk kiském

Na megkínzott, fájt a szívem: Örömmel lát apám, a
Eszembe jutott jó anyám. És én sírva—riva kére
A vándorlást máskép hittem Amit tettem, szánom,
szülőföldem országutján. Bocsássatok meg énne

Eltemeli a szeretet
A fájdalmas, kínos multat.
Az én szívem megszenvedett.
Fáj az emlék, nem csitulhat...

A RAB MADÁRRÓL.

*Cifra kalitkában búsan, szomorúan
A régi életről álmodik egy madár.
A régi életnek boldog, szép emléke
Kicsi kis szívében csak vissza-yisszajár.*

*A zöldülő erdő, a csobogó patak,
Az ezernyi tarka illatos kisvirág,
Tavasztól ébredő, viruló, szép vidék
Puhafészket rejtő virágos, ringó ág.*

*Ezután csak álom, csalfa képzelet:
Cifra kalitkában búsan raboskodik.
Csillagos estéken, zöldülő erdőről,
Virágos faágról csak sírva álmodik.*

*De jön az éjnek szelleme,
Elfújja égő mécsesem.
Eltemetődik a sírba
Élet, boldogság, szerelem . . .*

AZ ERŐ.

*Erő vagy: te titánok titánja!
Te szíveknek koronás királya!
Erő vagy te, e nagy világ felett,
Mert fogalmad életet ád, vagy temet.*

*Mely legázol minden nagy akadályt,
Legyőz minden haragos óriást.
Érted ledölt büszke Trója vára,
Érted maradt meg nyugat Rómája.*

*Érted tengert bátran repülnek át.
Föld mélyébe csalód te bajnokát.
Zúgó erdők, tüzes, szörnyű poklok
Érted járják a férfi bolondok.*

*Érted a bölcs elveszti ép esztét
És követi az utad ösvényét.
Érted a sors válassza életed,
Érted váltod a szived végzeted*

*Érted lopnak, rabolnak, gyilkolnak.
Kopár sziklán virágok nyílnak.
Minden, mi csak lefolyt e világon
Rajtad sorsunk, égő szalmaszálon.*

*Érted rimék, versek zendülnek.
Boros pohár, nőtának, hegedűnek
Te vagy gazdag, aranyos ládája,
Életeknek gyásza, napsugára.*

*Te vagy, te vagy a szív kikeletje:
Boldogságnak isteni remeke.
Te vagy az úr halálán, életen.
Te nagy gyémánt. — Szeretet! Szerelem!*

KESELYŐSI DAL.

(1933.)

*Ott, Keselyősön, hol a Szepesnek
Szárraz, holt medre szalad keletnek,
Elnémúlt a dal, a fűj sem beszél.
Ősi felleget hajt a hideg szél.
Ködös reggelek. Kopár a róna:
Lekaszállt mindent az ősz sarlója.
Fekete varjúk károgva szállnak:
Bús siratói a meleg nyárnak.*

*Itt-ott már kikelt, zöldel a búza;
Soká fonják még azt koszorúba,
Remeg a fagytól, várja a telet:
Meleget adó kis hópelyheket.
Itt, Keselyősön, e helyt élek én.
Itt szántok, vetek — apám örökén —
Kint, a pusztában, csendes, kis tanyán,
Mely szülőföldem, édes, jó anyám*

*Vadludak szállnak felettem délnek,
Mint lelkemből a vágyak, remények.
Vágyódik lelkem el innen, messze
Hol a munkámnak van becsülete
Hisz az nem lehet, hogy itt éljek én!
Száradjon minden érzés itt belém!
Fényből ne kapjon több részt életem,
Mit kormos lámpa fénye ad nekem?*

*Szeretem földem, hisz kenyeret ad,
Lázadni ezért, lelkem! — nem szabad.
Nem tehet róla, hogy ily' a pohár,
Melybe szenvedés, a bús s gondja jár.
Életem mécsese néha megrebben,
Azt hiszem, lerogy a bús keresztem
Csendes kis sírban volnék rég, talán,
Ha te nem volnál: édes, jó anyám!*

*Bánatos arcod hitet ad nekem.
Hallom szózatod: légy jó gyermekem!
Édes Isterem, de sokszor sirtam!
— Ó csak azt mondta könnyezve: Fiam!
Borús életem, nehéz a kereszt.
Csüggedő lelkem az Istent keresd.
Lobogjon benne, lángoljon a hit,
Meglásd: az Isten egyszer megsegít.*

DAL A REPÜLŐGÉPRŐL.

*Repülőgép száll a fellegek közt:
A motorja zúgva, bűgva berreg,
Csillog a nap ezüstözött szárnyán,
Csodálkozva nézik az emberek.*

*ikormányánál győzedelmes ember:
A teremtés dísze, koronája.
Repülőgép a fellegek között,
Vele repül az ember csodája.*

*Édes anyja a huszadik század.
Élet, halál az ő munkaköre.
Hej! — sok rabja pihent már meg ifjan
Miatta, az édes anyaföldre.*

*Repül a gép: szárnya, lelke ember.
Elmaradnak a rónák, a hegyek.
Ő az ember csodás rabszolgája,
Hol büntet és gyilkol s áldva szeret.*

VÁNDOR ÉNEK.

*Rongyos bocskoromban felverte tanyáját
Az út szenvedése, keserű pora.
Kiszáradt a torkom, régen köszörülte
A sárga domboldal mézédés, jó bora.*

*Cafatokban lóg le, mint ágról a levél,
Mint egy lenge fátyol leng utánnam ruhám.
Mint a kísértetek száműzött királya
Vándorlok az élet széles országútján.*

*Ezt csinálom én már, hideg télen, nyáron.
Járom a nagyútal: a vándorok útját.
Nem ismerem én már se Istent, se embert!
Sors bilincseit hordom: gyászos kálváriát.*

*Sűrű zivatarok nagy sár-tengerében
Vágtatok előre: az ördög tudja mért?
Elöttem látomás: gyémánt kinccsé lett már,
Mit még anyám sütött: a hófehér kenyér.*

*Hol a sok jó barát, ki ivott pénzemből?
Hogy ismernének egy rongyos csavargót!
Tudom, most szívesen a fejemhez vágják,
Gúny kacajjal együtt, a mogyoró bunkót.*

*Nem szalodok én már élvezetek után;
Azok gyönyörétől rég megszömrődtem.
Kivetett az élet, mint egy zúgó tenger,
A sors zátonyára: hajótörött lettem.*

*Vándorlok tehát. Megbüntetett a sors.
Mindenki hűtlen lett. Hűtlen a galambom.
Csak egy barátom van, kerek erdő adta:
Mogyorófa fütykös, kedves vándorbotom.*

EMLÉK MINDEN.

*Emlék minden, mi létezett:
A bánat, öröm, a szerelem.
Emlék minden, mi elkísér
E rövid földi életen.
Emlék a gyöngyvirág csokor,
Melyet annyiszor csókolunk.
Emlék a csalán s a tövis,
A könnyünk és a sóhajunk.*

Emlék, ami fáj szívünknek.
Emlék az élet göröngye,
Emlék az, amiért küzdünk
És nem leljük fel sohase.
Emlék a sors keresztje
És emlékkönyv az élet:
Abba írja be sorsunkat
Okosan, bölcsen . . . a végzet.

Mit irjak éltém könyvébe,
Mikor még oly itjú vagyok?
Beírom tán a könnyeimet?
Hisz én csak mindig csalódom?!
De megvárjuk még az időt.
Nem tudom, mi van még hátra:
Hányszor töltök még az öröm
És bánatom poharába.

EMLÉKEZET.

Érdekes!

Mily titkos a jövő, mely vágyat, reményt rejt.
Mily fájó a rég múlt... A szívem nem felejt
Sohasem.

Egyszerű

A szomorú jelen, mint a csillagos ég.
Egyszerű az a láng, mely a szívemben ég,
Örökké.

És mégis:

Egyszerűségében van a mi isteni.
Ő hozzá szállanak lelkemnek vágyai,
Míg élek.

Él szívem:

Sebesen ver, dobog Éget egy szent sugár.
Szívembe a képed örökre visszajár.
Rab vagyok.

A SÍR.

*Döng az anyaföld, csákány döngeti:
A szürke égbolt zuzzal könnyezi.
Nehezen válnak a fagyos rögök...
Halál kocsija hallik, rajt' döcög.*

*Öreg sírásó dolgozik; vágja
A fagyos földet kemény csákánya.
Károg felette bús varjú sereg:
Örök ház készül csákánynyél recseg.*

*Összesugnak a korhadó fejják;
Nehezen várják már az új komát.
Egyre mélyebb lesz, nő a sírverem:
Igy rendelted ezt Atyám!... Istenem!*

*Húll, húll a sírba, húll a kemény rög.
Halál kocsija búsan eldöcög.
Az elszállt élet új hazába tér
Föld kincse marad, jó teit elkísér.*

AZ ÉN ÉLETEM.

*Törött hegedű az életem,
Mely csak a szegre fel van akasztva;
Melynek szíve szép, de nótája bús,
Mely csak bánatát, könnyét fakasztja.*

*És csüng a falon, mint anyja keblén
Örömet lelő éhes csecsemő,
Vagy mint a sorsán már megnyugodó
— Hős elszántsággal — öreg szenvedő.*

*Törött hegedű az életem,
Mely a nótáját magának sírja
És küzd vergődik a korhadt szegen
Korhadt szallagon: amíg csak bírja...*

NÉGY ÉLETÉVSZAK.

*Tavasszal a virágot várjuk
És csókolgatjuk az ibolyát.
Mámorosan szívjuk keblünkbe
A viruló mezők illatát.
Ijjúság tüzes vasderese
Vigan húzza az élet ekét:
Bőven termő földde munkálja
Életünknek szikes göngyét.*

*Nyáron, ha megpendül a kasza,
Bőven fizetnek az uszlagok,
Nem marad el Isten áldása.
Ezek a legboldogobb napok.
Lelkünkben erős akarattal,
Egy kitűzött cél felé futunk,
Míg az életnek vad harcában
Ősbe vegyül barna hajunk.*

*Osszel a hervadást csodáljuk:
Mint fornyod tavasz, nyár virága.
Mi is messze tájra költözünk:
Más otthonunk lesz nemisokára ...
Télen a multnak nyoszolyóján
Elővesszük a szent Bibliát.
Némán várjuk a kaszás Vitézt,
Mely feltárja sirunk kapuját.*

A NAGY KÖLTŐ.

*Lángeszű költő az élet;
Legszebb verse a szerelem.
Hajnala a sötét éjnek;
Remény a ható szívekben.*

*Legszebb virág, legszebb rózsza
Tavasszal az élet mezőn.
Legfájóbb könnyfakasztója
Te vagy, hűtlen kis szeretőm.*

*Beteg szívem, beteg lelken:
Tavasza tén meg is halok.
Nehéz járom a szerelem!
Kis ördögök kacagjatok!*

*Kacagjátok, nevéssétek
Huncut szívvel ki a multat,
De szívemmel, míg csak érzek,
Buta vágyam nem csitulhat.*

*Buta költő az életem,
Nem ír mást, csak elégiát.
Nem rózsza az élet réten...
Bogánccsal tartom a számárt!...*

SZÍNPAD.

*Színpad az élel szerző az Isten,
Életünk sorja folyik a színen.
Négy nagy felvonás: tavasz, nyár, ősz, tél
Játssza szerepé... a Szerző mesél.*

*Első felvonás: nótás operett.
Tavasz virága boldogan nevet...
Mert sugó a szív, mámor, szerelem...
A főszereplő így szól: szeretem!*

*A nyár az élet komolyabb dala,
Mikor felszárad tavasz harmata...
Mikor tavasz elmúlt, mosolygása
Vég kacajt csal a komédiába.*

*Az ősz már dráma: a játék unott,
A szív szatócsa már csődbe jutott...
Vég kiárúsít — úgy, potom áron, —
Számolja pénzét a napsugáron...*

*Tél: esik a hó, fehér a táj,
Alszik a sugó, a darab leáll...
Jön már fehérbe látni a halált:
Befejezi a bús tragédiát!...*

ÉJJEL A TÓPARTJÁN.

*Csillagok ragyognak, virítnak az égen.
Remegnek a vizen az ezüstös körök.
Csendesen susognok a parti nádasok.
Az öreg fahídon egy szekér átdöcög.*

*Egy kikötött csónak ring a tónak partján:
Ágyat vetett benne magának a magány.
Megtörnek oldalán az ezüstös körök,
A csendes, nyugalmas, szép nyári éjszakán.*

*Fekete hinár közt felzendül az éjben
A békák hadának megszokott dala.
E dal közé megyül a parti ligetben
Éneklő magyarok kedves kórusa.*

*Álomba merültek a parti virágok,
Cirógatja őket az ezüst holdugár.
Némán bölöngatnak a parti nádasok,
Mint riadva felszáll egy kis csapat madár.*

HAJNAL A TANYÁN.

*Hajnalodik, mire virradóra
Előlibben hajnal pillangója.
E pillangó nem fényes, nem cifra:
A jókedvű, dalos, kis pacsirta.*

*Nótája a hajnal szerenádja.
Dolgozóknak ingyen muzsikása
Vigan dulol a magyar föld felett,
Mit szívével olyan nagyon szeret.*

*Az égálja nagy tüztengert játszik:
Szerelmes nap az éjtől most válik.
Ködbe tűnnek a fényes csillagok,
Ágyba vitték őket az angyalok.*

*Majd nyugton, mint királyhoz illik,
Égrózsája, a nap is kinyílik,
Rávetődik aranyos sugara
A csillogó, harmatos rónára.*

*Arany kalász, más csillogó fűszál,
Téged lelkem ámúlva megcsodál;
Nincs nyelv, mely a szépséged címezze,
Hísz gyémánttal vagytok kihimezve.*

*Kint a dűlön a kalász megrezdül,
Szép sorjában a széles rendre dül.
Vigan vágják kenyerét a létnek
Erős, izmos, daloló legények.*

*Mindjobban süt, perzsel a nap lángja.
Szalonnát tűz arató a nyársra.
Hűvösében éltető keresztnek
Acnak hátát a jó, nagy Istennek.*

TAVASZI VIHAR.

*Március van, de a szóntásokon
Huncut kölykök, hópelyhek játszanak.
Fent a légben, csillagok honában
Vihar felhők sebesen szállanak.*

*Ijedten száll a didergő veréb
Kis honába, az ereszek alá.
Mintha sirna e bús tavaszról dalt:
Hogy hideg van, azt csiponganá.*

*Szalmakazal jeges oldalában
„Kávé“ kutyánk nagy búsan ugat,
Vagy szimatol, orrát feltartva,
Szűkölve a távolba kutat.*

*Örül, kacag, a huncut télapó
Valahol fenn, a fellegek felett,
Hogy ily szépen reánk köszöntött
Ez a huncut, váravárt kikelet.*

*Na! csak dühöngj, te huncut télapó!
Leteszed még csillogó koronád!
Ott túl, messze, a zúgó tengeren
Tavasz gondol mosolyogva reád.*

TERVEK.

Szomorú ma a világ. Sej-haj! A rézangyalút!

Szürke felleg és eső. Bús életünk szemfedő.

És ma semmi sem virúl, ha a kislány nem pirúl.

Ennyi kérem az egész — s a virágkereskedés.

Kiss vagyok! Nevem Pista! Keresztem a B lista.

Szép a babám, a Mancika, kit ma hívtam randira.

Állástalan úri lány, azért ülünk egy lócán.

Felettünk az ősz nevet. Hallgasd babám tervemet.

Ne búsuljál virágom, tudod kis szád imádom.

Megélünk ott valahogy, hol a szerelem ragyog.

Szívünk mit is csinálhat: nyitunk majd egy színházat,

Te leszel a táncoslány, én meg majd a bonviván.

Tudom, táncod oly színmáz: lángba borúl a színház.

Csókot ígérsz, kacéran, hiszen kis szád azért van.

S ahány jüü van Pesten ott lesz majd, minden esten.

És így, kedves, csúda mód, jel fog menni majd a bót!...

Pezsgő lesz a pohárba, miután egy lokálba.

Örökké csak tavasz lesz, arany engemet szeretsz.

Befolyt összeg a tiéd, rendezünk egy-negy dinét,

S majd megélünk valahogy, míg a szerelem ragyog!..

AZ ŐSZ HALDOKLÁSA.

Apró gyöngyszemekben szentel az eső.

Sáros lesz az arany, a lehullott levél

Álomba merül a kopott fák tövében,

Vagy a szellő szárnyán zizegve útra kél.

Daltalanná lettek az erdők, ligetek.

A kis fülemile esténként nem dalol.

A kopott ágak közt fázva, dideregve

Csupán csak a szegény, kis veréb csiripel.

A letarolt rónán őszi szél sírdogál:

Gyöngéden öleli át a hervadt mezőt.

De túl a láthatáron, a déli bérceken

Hóval fedte már be a zordon bérctetőt

*Pásztor is felvette tulipános szűrét,
De a játékos szél mégis csak átjárja,
Azért hallgatott el, madárdallal együtt,
Nyári dalosajkú, kopott furulyája.*

*Ha a pusztát járom, rá se ismerek már.
Búsan nézem, búsan, az elhervadt rónát.
Szomorúan hallgatom a nagy ködön át
Hazafelé tartó varjúk régi dalát.*

NYÁRI ESTE A PUSZTÁN.

*Alkonyodik. Lement a nap.
A fűszálon gyenge harmat,
Nyári estnek könnye reszket:
A kis tücsök nótába kezd.*

*Aludni tért, pihen a szél.
Lucernásban a fürj beszél;
A kis haris felel rája
Távol, a kukoricásban.*

*Tarlón a kis libapásztor
Eldalol egy nótát, százszor.
Szomszédban egy kanász gyerek
Ostorával nagyot csörget.*

*A szarvasi tót tanyákon
Harang zeng a nagy akácon.
Észak, kelet, dél, nyugatnak
Munkás cséplőgépek búgnak.*

*Mint kis szentjánosbogárcák:
Tarlón kigyúlnak a máglyák.
Nótáztatnak. A parázson
Tengeri pirúl a nyárson.*

*Az öreg, vén hold sarlója
Rámosolyog a tarlóra.
Ha elfárad a nézésbe,
Ráül a göncöl szekérre.*

TÉLI DÉLUTÁN.

*Könnyeit hullatja öreg, vén eperfánk,
Amint rákacsint a nap a fellegek megül.
Átlátszó, gyenge köd búcsúzik a tájtól,
A havas rónára tündöklő fény derül.*

*Vígan csiripelnek az éhes verebek
A csillogó, fényes eperfa ágakon.
Míg a havas úton dalolva hajtanak
Lányok, legények csengetyüs szánakon.*

*A tanya ereszen a fényes jégcsapok
Egyre vastagodnak a meleg napfényben.
Nagyokat reccsenve, lehúll egy óriás,
Nem érzi jól magát kristály bilincseben.*

*De kendőt köt újra komor fellegekből,
Mintha haragudna, elrejtőzik a nap,
De egyszer még újra, búsan visszatekint:
Tovább ballag lassan, a láthatár alatt.*

ŐSZ UTÓ

*Megjöttek a fekete varjak:
Keringenek a vetés felett,
Vagy ballagnak a vetéseken.
Ők már készen várják a telet.*

*Vénasszonyok nyara már elmúlt.
Néha reggel a föld már fehér.
A régi, öreg padlásunkon
Szundikál is már a denevér.*

*Diófánknak lehúllt levele
És a méhek sem röpködnek már.
Valami szomorú, hideg lett
A nem régen még dalos határ.*

*Az útszéli vén akácoknak
Este lombos lesz újra ága,
De lehúllnak a levelei
A ködös hajnal hasadásra.*

*Itt-ott szántogat még egy magyar,
A ködös novemberi napon.
Nyikorog az eke kereke
A letarolt, sima aszfalon.*

*Puska dörren! vadászok járnak.
Hajtja a nyulakat az agar.
Felriadt varjúknak serege
Búsan károg a légben: kár! kár!..*

ÚTKÖZBEN.

(1933.)

*Hideg szélben, fagyos sárba
Bandukolok a tanyára.
Kétlábam a szilaj csikó,
Nyereg rajtam egy nagy éckő.*

*Benne alszik egy nagy kenyér,
De csak fél lesz, mire kider
Mert messze van ám Keselyős.
Kivált, ha az út sietős.*

*Az út mentén nincsen csárda,
Mégis el megyek jól ázva.
Nem éget az Égnek napja,
Mégis száraz gégém csapja.*

*Lám, mégis csak jobb volt régen!
Volt csárda a vetés szélén.
Jobb idő volt a legényre,
Rossz idő az erszényére.*

*Ma már nincs meg, csak a romja.
A nagyapám búsan mondja:
Hej! hej! kedves, édes fiam!
Az volt világ, míg ott ittam!*

*Hopsz! Hó! Vigyázz! Ne ide, te!...
Belecsúsztam egy gödörbe.
Teli szaladt, iszik csizmám...
Csak odakint lehetnék mánt!...*

HAZAFELÉ.

*Éjfél felé jár az idő,
Bandukolok a tanyára:
Mint egy magános kísértet
A csillagos éjszakába.*

*Alszik minden, a csend honol.
Nem hallatszik semmi sem más,
Mint a messzi fástanyákban
Egy álmos kutyaugatás.*

*Néha, jó nagyot döccenve,
Belépek a barázdába,
Hogy a fejem, meg az orrom
Majdnem a vetést durkálja.*

*Ilyenkor a hold is nevet:
Szinte hallom, amint kacag.
Felröpdve egy álmos nyúl
Nagy ugrálva odébb bullog.*

*Majd megriadt fogócska csapat
Felrepül a sötét éjbe,
Szárnycsattogás, meg ugatás
Az éjszaka víg zenéje.*

*Messze, lent a láthatáron
Fényesen virít a barna ég,
Ott von Gyoma, hol az utcán
Az a sok, fényes lámpa ég...*

*Nem messze van, integet már
Fehér cserepes kis tanyánk.
Hallom, mint víg ugatással
Vár az öreg Kávé kutyánk.*

*Elmúlt egy nap. Fél éjszaka
Végig dülök a kis ágyon.
Igy folyik most éltem sorja
A keselyősi tanyákon.*

TÉLEN.

*Ünnepel a nagy természet,
Felvette fehér köntösét.
Csendesen húlldogál a hó:
Megdermeszti a föld szívét.*

*Mély álomba merült minden.
Daltalan a kerek erdő.
Nem csilingel kint, a réten,
Fehér gulyán arany csengő.*

*Üres lett ereszünk alatt
A sok, meleg fecskefészek.
Más tájra szálltak lakói
És itt hagyták a verébnek.*

*Az öreg nap, pislákolva,
Lent repül a láthatáron.
Kiadó a varjófészek
Az útszéli nagy akáccon.*

*Nem daltol a furulya sem.
Elhalkult a réten minden.
Vén télapó vigyáz trónján
A szomorú, siri csenden.*

HÚLL A HÓ.

*Húll a hó, a tiszta, fehér.
Süvölt a szél, böszön havaz,
Fehér sirba temetődik
A lehúllott őszi avar.*

*Fehér rózsát nyit rózsafánk:
Ráakódik a hópehely.
Olyanná válik az ága,
Mint egy ezüst, boros kehely.*

*Kint, a tarlón a csutka kúp
Olyan, mint egy nagy kemence:
Körülhordja a szél hóval,
Nyulak melegednek benne.*

*A nagy, hosszú szalmakazal
Olyan, mint a Körös gátja.
Süvölt a szél, hordva kavar,
Itt-ott nagy barázdát szántva.*

*Fehérben az egész róna.
Varjú sereg vígan károg:
Régen látta ünneplőben
A pusztai sík világot.*

TUSCULÁNI DAL.

*Szeptemberi szép délután,
Tusculáni kertek alján,
Jazz-band nőla hangja járja
Szőlők közti kis kocsmába.*

*Körben, árnyas ingas alatt
Ifjak, vének hozogtatnak,
Boldog anyák, szende lányok:
Cüéget a mosolygások.*

*Míg ott, odébb, a közepen
Főhadnagy úr táncol szépen;
Hozzásimul a babája,
Mint az alkony a Dunára.*

*Pohár koccan, kacaj fakad.
Fáj a szívem, majd meghasad.
Torkom a bort habár nyeli,
Lelkem még sem tud feledni.*

*Tusculánom dombos tája
Nem a Körös mosolygása,
Mégis látom, mégis hallom,
Azért szomorú e dalom.*

Azt a nótát, azt a fájót,
Oly szomorúan sirdogálót:
— Rácsos kapu, rácsos ablak
Én tégedet elhagytalak. —

De ha majd a szellő szárnyán,
Tavaszi nap virradatján
Eljön értem az izenet,
Akkor, talán, visszamegyek.

MÁMORBAN.

Lábam alatt ropog a hó.
Hazafelé ballagok.
Húzza nótám a szent Dávid.
Táncolnak az angyalok.

Nézem őket mámorosan,
Fejem bortól gőzölög,
Mint ha nem is enyém volna:
A nyakamon úgy lötyög.

A két lábam keresztbe jár,
Úgy csalogat az árok,
Beleesek. Jó kedvemben
„Jézus Krisztust“ csinállok.

Feltápászkodok nehezen . . .
Megölelek egy kis fát . . .
Megindulok . . . csókolgatom
A kerítés oldalát.

Jókat nevet az öreg hold,
Teliszájjal vigyorog.
Rázendítek egy nótára.
Menni már alig tudok.

Haza érek nagy nehezen,
Bevergődök az ágyba.
Ez a móka, édes anyám!
Farsang komédiája.

LEVÉL A FALUMBA.

Hogy is van hát az a nóta:

Járnak-e még a fonóba? ...

Nyit-e még a vén rózsafánk?

Piros e még a virága?

Tudja-e, hogy a szívem bánt,

Az a kicsi szőke lányka?

Él-e még az öreg cigány?

Ütött, kopott szárazfája

Felsír-e még néha napján

A falúszéli csárdába?

Hát a lányok dalolnak még

Mirhóháton? a nagy réten?

Mint akkor, hogy otthon valék,

Nem is olyan régen?

Még az öreg tiszteletes

Jár-e még a nagyapámhoz?

A pincében az az ízes

Gégejűkben dalt kantároz? ...

Ird a Csengős, még a Bimbó

Szántogat még kint, a pusztán?

Még az öreg béres, Biró

S a nemzetes Magor István? ...

Nyitik még a búzavirág,

A szarkaláb, cifra mályva?

A nagycsőrű gölya család

Nem fészkel még más tanyára? ...

Ird anyám, írd meg nekem,

Hogy-mint vagytok odahaza?

Gondoltok-e — én Istenem! —

A gyerekre, a bolondra? ...

Ird anyám, sokat írd.

Megsagít még a jó Isten,

De én értem sohse sírjál,

Hogy még az is keserítsen.

FECSCHEFÉSZEK.

*Új fészek épül ereszünk alatt:
Új dal, életnek boldog tanyája.
Lesz majd cigányunk, ki muzsikál majd
Dolgos nap után, jó vacsorára.*

*Hordják a sarat, hordják a szalmát
Nagy szorgalommal a zsindey alá.
Nem fáradnak el, vidáman szállnak.
Épül a fészek boldog otthonná.*

*Isten madara, te kis fecskepár:
Ereszünk alatt csicseregjetez,
És juttassátok az eszünkbe azt:
Rajtunk kívül is vannak életek.*

MARGITSZIGETEN.

*Temetője itt a zajnak,
Szülőföldje madár dalnak,
A vén Duna tündér lánya,
— A csend, béke szent hazája
Gyönyörködtet minden szívet —
Te vagy, te szép Margitsziget!*

*Évszázados öreg tölgyek
A rég múltból álmod szönek.
Lombjaik közt madár ének,
Kicsi otthon, boldog fészek,
Mit rég' az est óráinál
Hallgatott a költő király.*

*Arany János költő lelke,
Mintha most is itt lebegne
A rózsákban, madár dalban,
A susogó tölgyfa lombban,
Hogy mináén szebb, dicsőbb legyen:
Drága kincsed Budapesten.*

*Rózsaliget, rózsaszírom:
A kelyhedből be' jót iszom.
Felette e szép mezőnek
Tarka lepkék kergetőznek.
Dalt zúgó méhek serege
A természet költészete.*

*Ódon, régi, kis kápolna:
Gondviselő Isten háza,
Ki vigyáz a természetben,
Napsugárban, dühös szélben,
Mert örökké szép kikelet:
Duna gyöngye, Margitsziget!*

SÉTA A BÁSTYÁN.

*Csendes nyári éj, fényes csillagok,
A hold virága, fent virrasztatok
Régi ágyuk közt búsan járok én:
Pestre vetődött ja-usi legény.*

*Alszik a lamma a bástya alatt
Múltról álmodnak az ódon falak.
Mint a réten szentjánosbogárkák,
Pistognak a rózsadombi lámpák.*

*A János hegynek égő fúkiyája
Láng pallosával mintha őrt állna,
Vigyázva, ébren, vén Buda álmán.
E szép, csillagos nyári éjszakán.*

*Ágyuk csöven az ezüst holdsugár
Remegve, fészket éjre ott talál.
Halál ördöge csendes most, pihen,
Csupán csak nekem dörömböl szívem.*

*Valahol kettőt ütött az óra,
Felleg mögé bújt a hold sarlója.
Menni kell haza. Fényes csillagok:
Most jó éjszakát, ti virrasztatok!...*

CSIZMÁMHOZ.

*Te, kis lakkosszárú, drága, kicsi csizmám,
Mért vagy oly hűtelen, - sugd meg, mond meg, hozzád ?*

*Hogyha felhúzgállak, mért nem jössz fel szépen ?
Mért kell, hogy dülledjen bele a két szemem ?*

*Amikor lehúzlak este, a fakutyán,
Mért csapsz be oly sokszor, te gazember csizmámi ?*

*Nem akarsz lejönni, mindhiába nyögök,
Pedig homlokomon gyöngyöket gyöngyözök.*

*Majd megszaladsz egyszer ... oda vágom fejem! ..
Majd kiloccsan földre poéta velejem.*

*Majd meg annyit viszel, hogy csak beléd ugrok:
Bánatom tengerén rajtad ladikozok.*

BÚCSÚ PESTTŐL.

*Füttlyent a vonat és én elmegyek.
Itt hagylak téged, te büszke város,
Elviszem tőled, mentem lelkemet
Oda, hol a föld mese-virágos.*

*Itt hagylak téged, fényes Budapest,
Nem leszek soha mostoha fiad.
Bús volt reggelem, búra hunyt az est:
Én nem éhezek a fényed miatt.*

*Árt lelkemnek a tenger lármia,
A ruzsos ajkú kis pesti lányok,
Azért megyek el puszta honába.
Elhíheted azt: én könnyen válok.*

*Megyek kapálni, szántani, vetni.
Vár már rám, tudom, keselyősi, rög,
Hol a nyugalmat lelkem felleli,
Hol életemnek szekere döcög.*

Visszahív falum, a Körös gátja.
Víg daltól hangos kalászos róna,
Hol kinyílott az életem virága:
Szülőföldemnek hozott a gólya.

A vasparipa elnyargal velem.
Vígán köszöntöm a pusztaságot,
Mert ott van szívem, ott nyílt szerelmem,
Mert szőke kislány, boldogság vár ott:

A VÉN FALIÓRA.

Fehér falon kity, koty, kotyog
Egy vén falióra,
Lassan, büszkén, mint valmi gróf,
Sétál mutatója.

Fertályt, órát, mindert ül ő.
Három nagy körtéje
Húzza folyton, jár szüntelen —
Idő öröme.

Hogy hány éves, azt nem tudom,
Ez az öreg óra.
Annak talán a jó Isten
A megmondhatója.

Öregebb ő, mint nagyapám
És nagyanyám éve,
Olyan régen kityeg-kotyog
Már, az időt mérve.

A számlapján fakult rózsa,
Kopott búzavirág.
Az idő már megtépázta
Az órák bajnokát.

Két nagy rezes mutatója
Örökké jár le-fel.
Kisharangja altat este,
Felkölt minket reggel.

*Kity, koty, kotyog . . . jár szüntelen,
Pedig hány szív megáit,
Mióta jár. Sok halottnak
Virrasztá át torát.*

*Az idő száll, múlik az év.
Elhervad sok virág,
De az öreg falióra
Kityeg, kotyog, tovább! . .*

EGY SZEGÉNY EMBER TÚNÓDÉSE ELPUSZTULT LOVA TETEME FELETT.

*Bajba vagyok, szörnyű bajba:
A szememet könny facsarja.
Az ég tudja, hogy mi bűnér:
Megdöglött a lovam, Tündér.
Árván maradt a kis jászol.
A kötőfék sírva gyászol.
Miat zümmögnek a döglegyek!
Kicsi lovam: mi lesz veled?*

*Hideg éjjel! Ki fűt nekem?
Az ágyamat kinél vetem?
Kire rakom a hámfámát?
Ki húzza majd talpigámát?
Hova lett a huszár élet:
Nem nyargalok én már veled!
Kicsi lovam, jaj! jaj nekem!
Jaj! de el is keseredtem.*

*De hát mi a manó lehet,
Amely most így elbánt veled?
Fennt lettél, a mennyországba,
Göncölszekér paripája?
Nem sok tavasz múlt el tőled,
Mégis földre kellett dőlned.
Hisz fogad sincs több, mint három:
Majd nőt vó'na még a nyáron.*

A töreket úgy szeretted,
Hogy a jászolt is megetted.
Dicsérd meg falunk zsidóját:
Az adta a cukros ládát.
Barna szemed mily szomorú:
Őrleli tán azt is a bú?
De hát, lovam, minek nézel,
Hisz a szemed tele mézzel.

Életedben csak víg voltál,
Most is füled sunyira áll.
Meg ne tréfálj kicsi lovam,
A nélkül is fáj oldalam.
A nyelvedet mért nyujtod ki:
Talán szeretsz csúfolódni?
Vagy megzavart fent Lucifer,
Korbáccsal éppen most ver?

A négy lábad futásra áll,
A fiasylik is megcsodál.
Dagadtak rajt' vastag erek,
Oly, mint egy megzabált gyerek.
Hátgerinced csontos, éles:
Reá ülni azért kétes.
Büszkén áll ki oldalbordád,
Mintha a tért csak te bírná.

A bőrödön száradt vér van,
Azért haltál te meg ifjan
Hát, bizony, az így nem csuda,
Hogy megütött ez a guta...
Meg, ott, hátul, mint egy virslí,
A meztelen farkad csüng ki.
De mondd lovam: mit csináljak,
Hogyha kellett parókának.

Az én hajam rég elhúllott,
Boldogságom azon múltott.
Most megvallom, hogy csakúgyan
Hódítottam, mint Don Juan.

*Asszony fejét elcsavarta
A te szőröd, a szép, barna.
De el ne mondd, arra kérlek,
Fent a mennyben Szent Péternek.*

*Mostan pedig elő késem,
Hadd nyúzzalak meg szerényen,
Mert meleg lesz rád a nyáron,
Ha a földet majd rád hányom.
Haladni kell ám a kornak:
Jó is leszel majd bocskornak,
Bocskornak, meg egyéb másnak:
Pörg' kalapnak, csizmaszárnak.*

*Igy ni! Lovam, most örökre
Sétálj le a nagy gödörbe.
De lám, nem jössz, mert húzni kell,
Pedig itt nincs számodra hely.
Kicsi lovam, Isten veled!
Ne haragudj, port keli nyelned!
Bátirom majd a hőmfáru:
Én temettem utoljára!*

PENG A KAPA

*Peng a kapa a kemény göröngyön
Hát csak pengjen, hát csak mennydörögjön
Fényes kapám napestig biztatja
A folyó fű, a gaz szederinda.*

*Hárman vágjuk Keselyős göröngyét,
Nem mondhatni, e munka gyönyör lét.
Édes apám, kedves bátyám vágja —
Én sem dőlök téllenül kapámra.*

*Dél felé jár. Cseppfolyós a meleg,
Homlokomról a vízgyöngy lepereg.
A tűz király dél pályáját futja:
Attól tartok, a mezőt felgyújtja.*

*Túl a dűlön nagy tenger csillámlik:
A délibáb özönvizet játszik.
Vízben úsznak tanyák, szalma kazlak;
Szekerek is a vízben szaladnak.*

*Menjünk be! - szól fáradtan éds' apám, —
A kis harang délt harangoz talán.
Déli csendben zeng az Isten szava.
Elcsendesül, nem peng három kapa.*

ISTVÁN BÁCSI.

*Ózsdí, öreg karosszékbén,
Ház előtt, a napos részen
Meleg van, de nagybundában,
Jó magyar dohányt pipálva
Ül az öreg István bácsi.*

*Feje felett, éresz alatt
Fecskepár fészket igazgat
És vidáman csicseregnek,
De nem ennek az öregnek,
Ki itt, lent, alattuk pipál!*

*Ül az öreg István bácsi
A melegen. Nem jó fájni.
Szene távoiban keresget,
Hejt pedig semmit sem lelhet,
Mindent elvitt már az idő...*

*Öröm, bánat csak emlék már,
De visszaszáll, mint a madár:
Gyermekkorra, ifjúkorra,
Majd meg rá gondol a torra,
Szeméből egy könny kicsordúl.*

*Most ül, pipálgat csendesen,
Bús fáradtan és betegen,
Pedig régen a csárdában
Szebb szál legény nem volt nála.
Csak az rég volt... nagyon rég volt.*

Aszott keze, deres haja:
Megőrölte a múlt baja.
Oda régen az ifjúság.
Elhervadt a búzavirág.
Az ősztó végére jár.

Hova lettek a barátok?
Hova lettek a virágok?
Temetőben vannak ők mind.
Szeméből egy könnycsepp megint
Kicsordul, barna arcára.

Emlék minden Minden emlék
Búsan lehajtja ősz fejét.
Kialszik égő pipája:
Újra ott jár a csürdába
A jó, öreg István bácsi.

A SÁRI.

Neve: Sári. Szép, fehér ruhája,
Visszafordul mindenki utána.
Pedig nem lány és nem kacér asszony,
Kiről most itt rim — bimbót fakasztom.
Hát mi? — kérded, az egész csak móka?
— Óh nem! Sári egy itt rekedt gólya.

A vágóhid örökös vendége.
Vigyáz is ő ébren a tisztére,
Sétál büszkén, fennen piros orra,
Afektálva, mint egy primadonna.
Rá se konyít, mit a tábla hirdet:
„A bemenet tilos idegennek!”

Itt is, ott is jut neki egy falat,
Mert szeretjük mi ezt a mádurat.
Illemtudó, az ember jóságát
Megköszöni: emelgetve szárnyát
A vágóhid a hazája, fészke.
Tán nem is vágy innen más vidékre.

GYI TE CSÖRKE...

*Gyi te! Csörke! Gyi te! Vilma!
Feszül a két pelykó ina.
Fent, a bakon hüvelyk ember
Káromkodik szittya nyelvvel.*

*Mint két bivaly húz a gebe.
Munkában az ostor nyele.
Rozzant kocsi agyig sárba,
Recseg minden porcikája.*

*Kis Ceglédi, a fuvaros,
Mit ad arra, ha az út rossz.
Hajt, szájában cubuk szivar,
Nagyokat nyög a két szilaj.*

*Gyi te! Vilma! Gyi te! Csörke!
Eltűnve az őszi ködbe,
Topossák az utca sorát...
Igy él meg egy szegény család...*

A VÁNDOR MUZSIKUS.

*Hosszú, havas országúton,
Szívig érő búbánaton,
Apostolok fáradt lován
Lépdel egy muzsikus cigány.*

*Bajsza nincsen, ifjú legény
Oly útszéli, árva szegény:
Fagyban, sárban, zivatarban,
Bandukol a nagyvilágban.*

*Hóna alatt árága kincse:
Régi, kopott hegedüje.
A legénynek hű pajtása
A kenyeres tarisznyája.*

*A ruhája foltos, régi:
A múlt időket meséli.
Azt se tudja, honnan kapta:
Rája az országút szabta.*

*Ha meglát egy régi csárdát,
Előveszi szárazfáját.
Parancsolják, ő meg húzza:
„Káka tövén költ a ruca.“*

*És addig ökelme az úr,
Ameddig jó és tart a húr.
És végre csak kijár a: „Kuss!“
Tovább ballag a muzsikus.*

AZ ÚJ BOJTÁR.

*Nyári reggel harsog a duda,
Hajt a rétre már a nagy gulya.
Az új bojtár: kis Józsik István
Büszkén lépked, mint egy főispán.*

*Kongat néha, hangzik az útra.
Mari néni a kiskapuba
Büszké: nézi öreg, jó urát,
Mint téríti a cifra gulyát.*

*Vigan ugat puli kuttyája,
Tudja huncut, a tarisznyába
Neki is van valami délre:
Sült kenyérhaj ízletes bére.*

*Mint kint járnak a falú szélen,
A kis puli rózsás kedvében
Ugatja az utolsó házat:
Nekivágnak a rél világnak.*

*Jó gazdája csörget mellette:
Ide Cifra! Ide Riska, te!
Ha jó dolga, akkor jövőre
Számadó is lehet belőle.*

MAGYAR PARASZT.

*Düledező boros pince:
Kézről-kézbe jár az itce.
Dalolgotok, kurjongatok,
A hűvösön jókat iszok.
Velem iszik sok jó barát:
Megisszuk a múlt ős borát.
Terem újra a domboldal,
Győzzük mi száraz torokkal.*

*Parlagon az ősi puszta:
Teremjen az asszony jussa.
Rozsdától nem lát az eke,
Egye, - ahol van - a fene!
Szívom a nagy tajtékpipám,
Felfüstölöm, ha kell, hazám.
Nekem csak jó borom legyen,
Teremjen az öreg negyem.*

*Zúgnak máma a traktorok:
É: nem vetek, nem aratok.
Műs vontatja az ekémet,
Én a hűvösen henyelek.
Dolog menjen a kuckóba.
Megizzadtam Doberdóba.
Egymást érje a dárídó:
Húzza nőtát a rádió.*

*Nyomja nyakam a boletta.
Úr parancsol, — az ebadta! —
A nyakába adót akaszt,
Birod jámbor? Nyögjed paraszt!
Adósságom van, rengeteg,
Súlyától a földem remeg.
Birja még az ősi puszta:
Az asszony bugyellárisa.*

*Megütötték a kisdobot,
Viszik az ősi birtokot.
Másé lesz az ősi puszta,
Mert a sors biz' néha furcsa.
Keresek hát egy kötelet,
— Ha ugyan még lenni lehet —
Elbir a mestergerenda:
Megyek a paradicsomba.*

A DRÓTOS GYEREK.

*Felvidék a szülőföldje,
Ottan ringott a bölcsője,
Ott született Szlovák Janó —
Került rá a vándor bakó.*

*Erdőben egy botot vágott.
Pajtást — járni a világot.
Megcsókolta apja, anyja,
Igy indult a vándor útra!*

*Hangos szóval, dérrrel-durral...
Küzköd Janó vándor úttal.
Száz fojtos már a ruhája:
Eső, vihar megtépázza.*

*Szakadozott, rossz bakancsa
Tátja száját, mint egy harsa.
Pedig, hej nem éhes, tudom,
Jóllakik a sáros úton.*

*A fején nagy, széles kalap,
Alatta ő vígan szalad.
Drótoznyi! Fótoznyi! — kiált.
Itt-ott bemegy, hova hívják.*

*Aztán tovább ballag, megyen
Rónán, dombon, erdős hegyen.
Út vándora Szlovák Janó:
Segíti a Mindenható.*

HUSZÁR A SÉTATÉREN.

*Vasárnap délután fent, a sétatéren
Sétálgat Zöld Jani, szép huszár mentében.
Fénylik a napfényben sarkantyus csizmája.
Az este érkezett öt nap szabadságra.*

*Illik rá a mente, szép legény másként is,
Olyan büszkén lépked, mint egy generális.
Hanyat esik a nap, olyan fényes kardja:
Szerelmesen nézi Jutka, Panni, Marcsa.*

*Sok széplány láttára, mintha tüzzé válna,
Füstölög a lelke: kis makropipája.
Néha jobbra-balra keményen szalutál:
Tudja mi becsület a csillognak dukál.*

*Bátorságot kapva, hamar, egy kettőre
Kerül a rózsák közt egy szép szerelőre
És vigon sétálnak párosával tovább,
Írlykeave nézik bakancsos tegruták.*

*Vágyó szemmel nézi egy gyermek csmetele:
Szép lányt, kivált kardot már ő is szeretne.
Piros arccal mondja otthon az apjának:
Apám! ha megnövök, felesapok huszárnak!..*

MESTEREMNEK.

*Adjon Isten! Sógor! Hová megy kigyelmed
Oly savanyú képpel, mint akit megverték,
Csüngelve az orrát? Mint valami túzok,
Úgy néz kend ki sógor! — egy kicsit sem túzok.*

*Mond kend val'mit sógor! Anyjukom is mondta,
Igen szeiid szóval, — hely pedig goromba —
Mért kend olyan sápadt? Nem ízlik az étel?
Talán bezabált kend lekváros metélttel?*

*Tudja a jó Isten, mi nekem a bajom,
Hogy nem ízlik semmi, — jóképű anyjukom.
Olyan gyatra vagyok, mint egy öreg ember,
Kinek pipán kívül más már semmi nem kell.*

*Én biz' annyit mondok kigyelmednek sógor,
Hogy itt a patika: egypár lityi jóbor.
Igaz nyavalyából kilábalni bajos,
Dehát segít azon a Szalóki Lajos.*

*Ott a Mirhóháton van e derék hentes,
Tiszta üzletében az egészség repdes
Hogy kend betegségét kivágja tövébe:
Kendre vár a kolbász, tiszta üzletébe.*

*Szalonna, tepertő báránnyús meg sonka,
És sok más jó falat, mi nem kerül sokba.
Oda menjen sógor, megjön az étvágya,
Nem lesz ily nyavalyás, sápadtos, széljárta.*

*Isten áldja sógor! Szaladok már oda,
Hallottam mástól is: oda jár fél Gyoma.
Köszönöm tanácsát, — visszajár a hála —
Sietek, hogy jusson a viszontlátásra.*

HENTES TIZPARANCSOLAT

*Ritkán emlegessed az Istennek nevét.
Mert rosszul megy a bót, — te iszod meg levét.*

*Rend és a tisztaság, becsület és ill-om.
Ezeknél jobb mágnus a vevőkre némesen.*

*Legyenek élesek a késeid, bárdod
És így nem bosszankodsz annyit, majd meglátod.*

*Ne legyen fiatal sose a vén marha,
Mert az, aki mást csal, mindig magát csalja.*

*Hogyha disznót perzselsz, ne sajnáld a szalmát;
Ha jó kolbászt akarsz, a fűszert, fokhagymát.*

*Frissen dolgozz mindig, ne száradjon beléd
A nóta. Teheted: igyad a hegy levét.*

*Hogyha hébe-korba beleg az erszényed,
Ne drágítsál soha, az nem nyereséged.*

*És ha fiatal vagy, szívednek is áldozz:
Fogj egy ügyes kislányt, - asszony kell a házhoz.*

*Családi békesség asszony mosolygása:
Csengős, ropogós pénzt hoz ládafiába.*

*Isten! Haza! — hittel lobogjon reményed,
Úgy a mennyországot a földön eléred.*

TŰZ A JÉGEN.

*Süt már a nap, olvad a jég,
Csúszik rajt' a korcsolya.
A szívem is olyan lett már,
Mint e lucskos pocsolya.
A nadrágom zeneszerző,
„Poty-dúrban“ zengé dalát.
Hósszerelmes csókolgatja
Az olvadó pocsolyát.*

*De ez tán jön — seje huja! —
Rettenetes, szörnyű baj:
Leng egy szoknya közelemben,
Még egy huncut, szőke haj.
Hogy még jobban melegedjék,
Olvadjon a gyenge jég,
Imbolyogva libeg felém
Piros szoknyás, huncut vég.*

*Kéz' csókolom kedves kislány!
— Tűzbe jöve mondom én.
Féltékenykedve egy vén varjú
Károg a fáról felém.
— Kérem szépen, adja ide
A bársonyos kis kezét,
Vágjuk össze, szép körökkel,
Ezen árok csúf jegét.*

*Igent felel, mosolyogva,
En átfogom derekát,
Igénybe veszem erősen
A korcsolya tudományt.*

*Melegem van, szörny' izzadok.
Szép hölgyeim hiszik e,
Hogy tüztenger ez a kislány,
Piros szoknyás, kicsike.*

*Megindulunk lengedezve,
Mint a szellő az ágon.
Lámpalázás, izeg-mozog
Mellettem a virágom.
Jobbra csúszunk, balra hajlunk,
Mint két becsipett részeg.
Fejünk felett, látom, ott lóg
Cérnaszálon a végzet.*

*Amit vártam, ránk köszöntött:
A baleset ördöge.
Lefektetett egy gallyacska
A pocsolyás gödörbe.
Jaj! - sikoltott a kislány,
Homályba vész a világ,
Húll a szoknya a nyakába,
Égre kacsint te! a láb
Én szégyeltem talpon állni.
Nosza! azért rajta hát!
Kiengedtem lábam alól
Magam is a korcsolyát.
És az, tudjuk, örök törvény,
Hogy a hölgyek előnyben:
Meglubickolt becsülettel
A jó, hideg fürdőben.*

*Jól eláztunk mind a ketten:
Piros szoknya, az ület.
Sütött a nap és a jéggel
Olvadt el a becsület.
Feltápáskodunk nehezen,
Szemre hányást elteszem,
Barázdát hasított szívünk
Az olvadás vad jegen.*

A vén varjú vígan károg,
Tetszik neki az eset.
Rá se nézek, melegedve
Csapom tovább a szelet.
Süt már a nap, olvad a jég,
Olvaszt engem kicsike.
Igy történt hát ez az eset:
Szép hölgyeim, hiszik-e?

MUSSOLINI.

Hogy nagy ember Mussolini,
Tudja azt már a világ.
Én most tehát róla zengek
Rimes kis históriát.

Elverte a toronyóra,
Elkongatá a hetet.
Nagyot sóhajt a pult mögött
Egy álmos masgyerek.

Tán záróra is volna már,
Vagy pedig mi a fene!
A vásárlók - nehéz bánat -
Jönnek szépen befele.

A segédek is dörmögnek.
Én mosolygok: lám! nicsak!
Ma késő lesz a rendevü
A liget fái alatt.

De a főnök szörnyen boldog,
Billeg, mint egy menyecske.
Nem bánná ő, ha záróra
Éjjél után lehetne.

De nem úgy ám a segédek.
Nem biz! A rézangyalát!
Zeng a gyomruk, korog szegény,
Bánatos melódiát.

*De egyszer csak a főnökné
Berobog, mint forgószél,
Szól lelkesen: Gyere apus!
Mussolini most beszél.*

*Vivát! — kiáltott a főnök —
Úgy rohant el. Megsúgom:
Lába közé akadt a rőf,
Majd átesett a pulton.*

*Zárni! Zárni! — kiált zengve —
Le kell húzni a redőnyt!
Igy kaptunk mi idejébe
Hazafelé kimenőt.*

*Köszönet a rádiónak!
Éljen minden fasiszta!
Értük született e vers meg:
E rimes história.*

EGY ELMÚLT TAVASZ

*Virágzott már a kis ibolya,
Bontá szirmait a kis hóvirág,
Dalosliget úját pipogya
Szívvel járta egy szőke diák.*

*Nem tudta, mért dobog úgy szíve,
Ha mosolyog rá egy szőke lány?
Hisz közlük nem történt semmi se
És mégis, úgy megre meg szaván.*

*És egyszer csak azt vette észre,
Hogy valakit szíve úgy szeret
És nem volna gyógy ír sebére,
Ha számára a lány elveszett. .*

*Majálisok! . . zöldelő liget! . .
Már csak emlék . . ti tudjátok azt.
Ne mondjátok azért senkinek:
Elvesztettem én a szép tavaszt! . .*

KÖSZÖNTŐ.

*Hé! Állj cigány! Hallgasson el a nóta.
Úlj rá füstös! — ha mondom — a vonódra.
Jó kedvem van. Piros bor a pohárba.
Rázenditek hát e rimes strófákra.
Előbb iszom, megkenem a kereket,
Hátha jobban forog majd e szerkezet...
Nóé opánk is szerelte e nedűt,
Felesége rája ezért nehezült.
Összevesztek néhányszor a bárkába,
Poroll is az öreg Nóé kabátja...
Na! de aztán létrejött ám a béke,
Nem fészkelt a szü azért az iccébe...
Hive vagyok, szépen gyöngyöz a pohár,
Újat ide, hogyha a régi lejár.
Koccintsunk hát, a poharak csengjenek,
Éoldogságtól csillogjanak a szemek.
Vig ünnep van, lakodalom kéifőle,
Úgy, amint azt a jó Isten kimérte
Édesapám, édesanyám boldog vagy?
A jó Isten tölté meg a poharad...
Gyöngyöző bor, a boldogság jóbora.
Huszonöt év elrepült rossz jósora...
Végsőgot, bú!, mindent hozott az idő,
Amit hozhat a huszonöt esztendő.
Hujad őszbe édes apám, jó anyám,
Megtépázva az időknek viharán
Éle!földje áldást hozott, asztagot.
Jó szüleim! megértétek e napot:
Négy nagy gyermek, szíveteknek virága
Foglalja most a nevelek imába.
Édesapám! Édes anyám! Rajta hát!
Üritse ki mindenki a poharát,
Hogy az Isten életüket megtartsó:
Rávirradjon a gyémánt lakodalma.*

Ujra töltök, kenetlen a kerekem.
 Ha nyikorog, azt már én nem szeretem...
 Ha nem tudom, töltök bele majd szódát,
 Jobban tudom úgy talán majd a strófát.
 Kedves bátyám felesége, kis szöke!
 Húlljon rátok az ég áldás esője.
 Tündökö'jön a boldogság - napsugár,
 Úgy gyöngyözzön, mint ez a boros pohár.
 Kerülje el szíveteket a bánat.
 Örüljetek a csillogó pohárnak,
 Mit az élet boldogsággal tölt tele:
 Örök tavasz, sose jön el a tele.
 Élet földje boldogságot úgy terem,
 Ha örökké nyit rajta a szerelem...
 Élet kertben legszebb virág a rózsza:
 Hű feleség szerelmes, mézes csókja.
 És igazi boldogság csak úgy lehet,
 Hogyha rátok mosolyog a kisgyerek...
 Azért tehát, kedves bátyám, Zsuzsika,
 Spóroljatok idején a cuclira...
 Legdrágább kincs a mosolygó kisgyerek:
 Felderít az minden borongó szívet.
 Magyar huzónknak legdrágább adója:
 Húzzunk felett a kelepelő gólya...
 Koccintsunk hát! tölteni a pohárba!
 Úgy is eljön az élet éjszakája.
 Vigadjunk hát, hogy teljenek a napok,
 Úgy leszünk a mennyországban angyalok...
 Köszöntőmből ennyi mostan elég tán,
 Látom, hogy már huzogatná a cigány,
 Azért tehát: koma, sógor, nászasszony
 Rojja! hamar egy jó táncost válasszon.
 Húzzad cigány! Szóljon vígan a nóla.
 Kösd a lelked, szívedet a vonóra
 Húzzad! Húzzad! Mindenit az opádnak!
 Hadd vesse szét a jókedvünk é házat.
 Elhallgatok, kenetlen a kerekem,
 Hol az üveg? - a nyakát kitekerem.
 Ez ifjú párt a jó Isten éltesse!
 Te meg borom menj be! — az üdvösségre.

A KÉT ÖREG.

*Mint két öreg, fáradt varjú az útszéli lombtalan fán,
Akként ülnek ők csendesen a meleg kemence patkán.*

István bácsi!.. Erzsé néni!..

Úgy el szoktam őket nézni:

Ülnek szépen, két jó cseléd,

Vontatván az idő-ekét.

*Erzsé néni varr, foltozgat, István bácsi füstfelhőket
Eresztget nagy pipájából, mesélve a múlt időket.*

A vallásban nincsen hiba,

Előkerül a Biblia.

Olvasgatják minden este,

Sor kerül a pápaszemre.

*Mert, bizony a múltó idő meghozta az öregséget,
Szekerébe belefogta ezt az öreg, két cselédet.*

Eke, kapa, éles kasza

A pandlászon fant alussza

A rég multról csendes álmát,

Elhervadó ifjuságát

Hej! Hej! Régen, ifjú karral, de vágta a széles renget!

De gyönyörű szép dalt hallott, mikor a kis kapa péngett!

Összet aztán hat ökörtel

Harcolva az anya földdel,

Szált a csengő hajnal tájon,

A keselyősi tanyákon.

Mostan pedig de res fejjei, raggyant térddel, hajlott háttal

Kidőve az ekeszarvtól, harcolva a vén kaszással,

Élnek csendben, a világon.

Igaz hitben, imádságon.

Nem szenvednek szükségbajba:

Telve vagyon pince, kamra.

*A gyerekek, nagyra nőve, szerte mentek a világba,
Csak a kedves Pista fiók költözött ki a tanyára.*

Néha őt is húzza a vágy,

Meglátogatja a tanyát,

Sétálgat az ismert tájon,

A sok emlék - virágszálon.

*Vasárnap meg előkerült a cifra szűr, tojtos kalap,
Istent áldni a templomba jó nejjével elballagnak,
Hol újjá lesz fáradt lelkek.
Felfrissülve haza mennek
És szívükben erős hittel
Várják: mikor szól az Isten!*

EGY PAD.

*Hervadó ligetünk kopott fái között
Áll egy öreg, régi, viharvert, korhadt pad,
Csendesen hullanak rája a levelek,
Rejtenék a multat, de csak, ... csak megmarad.*

*Fáradtan pihenek én e régi padon,
Ahol nem jár senki, hol a liget árnyas.
Szívembe visszatér a multnak emléke:
Hallgatom, mit susog a közeli nádas.*

*El-elnézegetem rajta a sok beüt,
Amit rája véselt egy ábrándos diák.
Megkeresem köztük azt a kedves nevet,
Melyet a szívemben rózsák koszorúzzák.*

*Álom! Álom! Minden ifjú, diákálom!
Szívem véstem egyszer e padba, a szívem!
Habár álom minden, de a sírig kísér
Engemet az első diákszerelem!...*

BEMUTATÓ.

*Öreg apám: Biró Albert
Építtette ezt a házat.
Annot irtak akkoriban:
Nyolcvannégyet, meg nyolcszázat.*

*Biró volt ő, talpig magyar.
Nagy bajuszú magyar ember.
Hajdanában Keselyűsön
Birkózott a kalószrenddel.*

*Fehér tinók, hosszú asztag.
Termett a föld, nem hiába.
Jó világ volt, boldog világ.
Volt ám a láda fiába.*

*Tele volt a borospince,
Vígán zengett lent a nóta.
Ehallgatták a csillagok,
A mosolygó hold sarlója.*

*Sok, szép legény, sok menyecske
Hagyta el már ezt a házat.
Megviselte az idő is,
A zivataros félszázad.*

*Kétszer szedték ki e sarkát,
Nem hiába, vonzza észak:
Kacsingatott vágyva-vágyva
Az utcára a nagy hézag.*

*Nem hiába, mert elhagytuk,
Elhagytuk az ősi házat,
Amely azért néha napján
Meg-megreped, fel-fellázad.*

*Mostan megint újra rakják,
Erősítik a vén falat
Hej! ki tudja, meddig bírja,
Mikor lesz majd, hogy megszalad?*

E verset befalazták az 1933 ban renovált Üveg-uti
szülő házam alapjába.

DAL A CSIZMÁRÓL.

*Nagy csizmás volt minden őszám
A keselyősi mezőkön.
Úgy szántottak, úgy vetettek,
Pacsirta dalolt felettek.*

*Száz fodra volt a gatyának,
Volt helye a pipaszárnak.
Zsiros mente, pörge kalap,
Fütyörészve úgy orattak.*

*Zsúppos tanya boldog fészek
A kis, virgonc csemeléknek.
Virágos rét selymes ágya
A nagy Alföld rónasága.*

*E tájon nőtt fel nagyapám,
Kedves fia: édes apám!
Ez a föld a szülőföldem,
Mely most messze szakadt tőlem.*

*Változott a világ sorsa,
Szél a multat rég elhordta.
Pedig de kár, fájó nékem,
Hogy a mentét elcseréltem.*

*Szép a csizma, lakkos csizma!
Sors könyvében úgy van írva:
Két jó koma: csizma, nadrág
Szerelmes szívem harapják.*

*Most lábamon, csizma helyett
— Min kapott a csizma szerzet —
Cipő vagyok, rajt' kamásli
S elment szívemnek sirt' ásní.*

*Mert hát az a szőke kislány
Szeretettel csüng a csizmán.
Fitymálja pantalon szárát,
Búsan hallom kacagását.*

*Csizma! Csizma! Gazember vagy,
Mert szívemet eltapostad.
Na! de hisz a puszták lánya,
Hogy nézhet egy poétára.*

GYŐZÖTT A SZERELEM, SZERETET.

*Hová, hává édes fiam?
Mért öltözöl ünneplőbe?
Megyek kedves, édes apám
A szomszédba, tánykérőbe.
Hallod fiam — mondom neked —
Vesd le ünneplő ruhádat.
Hallgass én rám, a szavamra:
Ne bánts meg édes apádat.*

*Tisztelem én jó apámat,
Meghallgatom okos szavát,
De mit tegyek, ha szeretem
Azt a kedves, szegény leányt?
Ej! az a szív, az most semmi,
Szerelemből nem élünk meg.
Ha nem tartod be szavamat,
Amerre látsz fiarn — eredj!*

*Apám mondja, én elmegyek,
Elhagyom az ősi házat.
Takaróműi lesz az úton
A haragod, a búbánat.
Ne lássalak! — mond az apa,
Keblében a harag lázad,
— De e házba soha, soha
Nem teszed be többé lábád.*

*Éjfél után egy ablaknál
Kopogtatott Erdős János.
Gyenge hang volt a felelet:
Ily éjszaka ki járkal most?
— Én vagyok itt, édes rózsám!
— Édes apám elkergetett volt
— Minden bűnöm az csupán.
Hogy tégedet úgy szeretlek.*

*Most elmegyek más határra
Bánatomat elfeledni,
De tégedet édes rózsám
Örökké foglak szeretni.
Lehet, hogy majd visszajövök,
Ha csitúl apám haragja.
Ha akarod, megőrizhedd
A lányságodat számomra.*

*Óh! Ne menj el Erdős János
— Szólal meg a leány, sírva. —
Ki ad nekem akkor csókot
A szerelmes ajkaimra?
— Kivel szedem a virágot?
— És a mezőt kivel járom?
— Ne menj el hát, ne hagyj engem.
Erdős János, kedves párom.*

*Kedves rózsám! El kell mennem,
Az Úr Isten úgy rendelte,
De azért majd visszajövök
Mint a madár, kikeletre.
Adj egy búcsúcsókot tehát,
Édes rózsám, a nagy útra,
Mely megőrzi a szívemet
És visszahoz hozzád újra.*

*És felállva a nyeregben,
Megcsókolta a babáját.
És e fenséges jelenetet
A csillagok is csodálták.
És ez a szó: Isten veled! —
Elhangzik az éjszakába
És eltűnik Erdős János
A kavargó út porába.*

*Az ablakban pedig sírva
Áll az árva elhagyott lány,*

*Kihajolva az ablakból
Néz a szürke felhő után.
Ima száll a magas égre:
Kérlek téged, jó Istenem,
Elbűjosott szeretőmet
Őrizd, őrizd meg énnekem.*

*Megérett a domb szőlője.
Elmúlt már az őszi szüret.
Az elbűjosott fiútól
Nem jött még egy sor üzenet.
Szomorúan jár a gazda,
Nem tölt soha poharába.
Fényes nappal, sötét éjjel
Mindig csak a fiát várja.*

*Ej! Hej!... Nem jön az a gyerek!
De hát ilyet, hogy is tettem,
Hogy az édes anyja mellé
Szánomra őt eltemettem?
Feleségem meghalt már rég,
És most, ime, fiam sincsen.
Öreg fejem, jaj! — de megvert
Az igazságos Ur Isten!*

*Történt egyszer, hogy egy este
Bebandukolt a tanyába
Egy toprongyos, vándor legény,
Szállást kérni éjszakára.
És az öreg aki régen
A vándorlót ki nem állta,
Most ez ifjú vándor legényt
Minden jóval megkínálta.*

*És a vándor, amíg evett,
Az öreg meg elmesélte,
Hogy ősz fejét, csendes házáat
Milyen fájó csapás érte.*

*Kérdezgette: nem-e látta
 Erdős Jánost, az ő fiát?
 Vajjon merre vonja, húzza
 Sáros országutak kinját?
 És a vándor „nem“-mel felelt.
 Az öreg meg, szinte sirva
 — Óh Istenem! — felsóhajtott,
 Bár csak ezt ne tettem volna:
 De egyszer csak megrezzent im
 A mécsesnek halvány lángja
 És a vándor sirva borúlt
 Az édes apja nyakába.*

*Apám! Apám! — szólt a fiú —
 Bocsáss meg. Hát hazajöttem.
 Meghallgatott az Úr isten,
 Nem hiába könvörögtem.
 Mond az apa: Édes fiam!
 Minden el van már felejtve,
 Lehajthatod fáradt fejed
 Édes apád lágy ölébe.*

*Esküvőre szólt a harang,
 Boldog volt az édes apa,
 Most esküdött, kit szeretett:
 Az egyetlen János fia.
 Majd folyt a bor, szólt a nóta
 És boldog volt ifjú, öreg.
 Múló vihar, nyári vihar
 Volt csak ez a kis fergeteg.*

*A ház mögött, a kiskertben
 Hárman ültek egy kis lócán:
 Ketten csüngtek szeretettel
 Édesapa boldog szaván.
 Édes fiam! Édes lányom!
 Adjatok hálát az Istennek,
 Mert eljött a fehér galamb:
 Győzött, győzött a „Szeretet*

EMLÉK EGY KISLÁNYTÓL.

*Voltam én is ábrándos kis diák,
Áldogáltam ott, az utca sarkon,
Átszenvedtem száz pokolnak kínját,
Habár égett fagytól kékes arcom.*

*Fagyos szélben, mely csontom átjárta,
Tapostam én az utcátok havát.
Vágyó lelkem, hogy kék szemed lássa,
Meggyógyítva beteg szívem baját.*

*Számtan óra, a nehéz gyökvonás,
Miért kijárt nekem a szekundo,
Óra alatt figyeltem, mily csodás
Szőke hajad játszi gyöngy harmata.*

*Diák bálók, vágyam minden álma:
Te kis, édes, szőkefürtű leány.
Azt hittem, hogy a szívem imádva,
Nem tud soha elfeledni talán.*

*És most, imé, elmégy úgy mellettem,
Mint a réma gyermek anyja előt.
Ha te tudtál úgy én is feledtem...
Szívemben már a mult gyoma benőtt*

*Emlék leszél nekem. Már nem fájó
Emlékednek könnyű lesz keresztje,
Úgy tesztek, mint az öreg sírósó,
Ki perelő anyósát temette...*

A BÉCSI LÁNY.

*Magyar földre jött egy bécsi lány,
Hol a Hármás Körös kanyarog,
Rab lett szívem huncut mosolyán.
Rádöbbsentem: szerelmes vagyok.*

*Tél volt akkor, csikorgó hideg,
Az ablakon nyílt a jégvirág.
A szívemben nótás kikelet
Dalolgatta szerelmes dalát.*

*Olvadt a hó, hogy jött a tavasz.
Csak álom volt a bécsi szőke,
Német szótár, cifra der, die, das
Magyar nyelvem, hej! de fellőrté.*

*Mikor megjött a gölya, fecske,
Már tudtam e szót, hogy: ich liebe!
A bécsi lány elrepült messze...
Más fiuval sétált a Ringre.*

*Hármas Körös virágos tája
Sorsomon most huncutul nevet.
Eltünt szívem der, die, das álma,
Lelkem tehát újra bút temet.*

VERS EGY SELYEMKENDŐRŐL.

*Fujdogát a szél hordja a havat,
Kémények felett füttyölve szalad.
A házereszek jeges szakállá
Búsan csillog a hideg világba.*

*Fekete varjak karogva szállnak:
Hohertegényi a meleg nyárnak.
A liget hallgat, nagy csend van benne,
Tél a víg dalt rég sírba temette.*

*Most, mikor a tél rázza szakállát,
Mutatja büszke ősz szabadságát.
Csüggedt szívemnek új virága nyílt,
A hideg télben lángol, melegít.*

*Ég bennem a tűz, ég bennem a láng,
Elolvad tőle minden jégvirág.
Szőke kislánynak víg kacagása
Feltámadt szívem rózsás virága.*

*Téli hajnalon havas mezőnek,
Képzetelemben, virágok nőnek.
A nap rózsája kinyílt az égen
Kétszázéves bor! — pezseg a vérem!*

Szeretem, égi tündér leánya
Töltött nekem most, boros pohárba.
Te, szőke kislány! Te, édes álmom!
Hallgass meg engem, az imádságom:

Szeretlek téged, érted ver szívem.
Én őt követem az útján, híven.
Mint a nagy folyó, mint a kis patak,
Amely az első csepp után szalad.

Óh mondd: Te szeretsz? Vold meg azt nekem!
Szereted te a meghurcolt nevem?
Te, kis huncut lány, aranyos szőszke:
Rám hagynád szíved jussként örökbe?

Ki verset faragd éretted, — érted? —
Vagy, akit neked arra kell kérned,
Menjen poéta, innen, út vezet,
Mert van már férfi ki engem szeret.

Nem tudom, hogy van, de bárcint legyen.
Én csak tégedet léted szeretem.
És ennyi elég, nagyon is talán:
Válaszod várom, te, kis, szőke lány.

Ha nem hiába csendült itt a rím,
A költészetnek nótás útján,
Egy rózsaszínű kis kendőt kérek,
Mit majd fátvolla szőnek az évek.

De addig: Isten legyen te veled!
Lehet, hogy szíved moidan elfeled,
De egy poéta, egy szőke gyerek
Szívében, őriz, örökké szeret!..

CSICSÓKA.

A csicsóka nem muskátli.
Nem kellesz már Dombi Sári.
Ha el hagyta, akad másik
Jövő nyárra, aratásig.

*Nem loptam én életembe,
Csak a csókod a kiskertbe.
Mégis rám mondtad: gazember!
Pedig nyár volt, nem december.*

*Rajtam van a világ szája,
Száradjon el a kert fája.
A csicsóka nem muskátli
Nem kellesz már Dombi Sári.*

A KANYARGÓ.

*A kanyargó Tisza mentén leégett egy csárda,
Benne égett a csapláros kökényszemiű lánya.
Kavarogva száll a füstje a tús őszi felhőn:
Valahol egy betyár gyerek bújdosik az erdőn.*

*Ne sírj kedves, édes anyám, nem tehetek róla,
Béisdogságom összetépte egy bolovány rózsá
Hűtlenné lett a galambom, testem, lelkem árva,
Ne várjatok többé vissza nádas kis tavunkba.*

*Öreg fűzfák siralgatnak a vér Tisza partján,
Legjobb volna, ha bánatom a Tiszának adnám.
Tudom Isten! megáradna, áttörné a góciát,
Hogyha belefolyna könnyem, a keserű bánat.*

*Betyár lettem, kis pej lovam vigyél engem messze,
Hogy a lelkem azt a rózsát, bűmet elfeledje.
Őszi eső, hullólevél rejtsetek el engem,
Mert szeretni a szívemmel csak egyszer szerettem.
De ő megcsalt, mást szeretett, testem, lelkem árva:
A kanyargó Tisza mentén leégett egy csárda!..*

A SÍRIG BETYÁR.

*Ha bemegyek a vásárba Abonyba,
Piros nyergel lopok szürke lovamra.
Piros nyergel, sarkantyút a csizmámra,
Az illik az akasztófa virágra.*

*Ha zavar a kommisszáros, a hajdú,
Félre minden: félre bánat ami bú.
Van egy tanya Szeged alatt, a mezőn,
Ott vár engem a második szeretőm.*

*De a vérem nem hagy nyugton sohasem,
Szürke lovam újra csak felnyergelem.
Betyár vagyok, az is leszek, míg élek,
Míg csak el nem száll belőlem a lélek.*

EGY DAL.

*Kint sétáltam a ligetben
Egy tavaszi csendes este,
Mikor a nap búcsú csókját
A falombra rálehelte.*

*Dalolt a kis fülemile
Altató dalt a virágnak,
Míg ott, bent a pavillonban
A cigányok muzsikáltak.*

*Sétáltak a lombok alatt
Szőke, barna, szép kis lányok,
Mint viharra a napsugár,
Cirógat a mosolygások.*

*Én egyedül sétálgatok,
Akinek a szíve árva,
Ellopta a boldogságát
Egy szőke lány mosolygása.*

*Engemet még nem szeretett
A világon soha senki,
Csak a kedves édesanyám,
Azt nem lehet elfeledni.*

TAVASZI LEVÉL.

Tavaszi este fekete felhők
Virrasztottak fent, a borús égen,
Mikor szívemre fájó szemfedőt
Borított gyásszá váló reményem.

Szerettem volna boldognak lenni.
Tavasz szent lángja égett arcomon.
Szerettem volna léted szeretni,
Te, kis, aranyos, szőke angyalom ...

Ifjúságomnak rózsakertjében
Búsan csörgedez a hánat patak.
Kedves kislány! nagyon fáj nékem.
Hogy már kis szíved kötött, nem szabad!

Szívem azóta úgy vési, vágja
Rút, gonosz féreg. A lélekfáhan,
Készül szívemnek gyászos fejfája
Fájó az, nagyon az a szó: — „már van!“ —

Már van! — oly könnyen mondta ki ajkaid.
Miközben csendült a pertu pohár,
Miért bús szívem fáj majd meghasad,
Mert a pohárba a lú gondja jár.

Óh! mondd csak Judit, mért van a szívem?
A szerelemnek mért nyit virágo?
Azért, hogy minden zokogó rimen
A lelkem vére hulljon szirmába?

Hogy keserű könny önlözgesse azt,
Mely a dobogó szív körül terem?
Télbe horítja a dalos tavaszt
És fáj az élet, fáj a szerelem! ...

Szeretlek téged, ha te nem szeretsz.
Életed másként gondolod Judit,
Szívemnek sírján bús köd rengedez.
Szomorú fejfán a bús szó: „Fuit“ ...

Borúra derű, nappalra az éj,
Ha most fáj is az a szó, hogy: „soha!“
Azért bús szívem nem csügged, remél,
Lehet még a szó holnap mosolya: ...

KESELYŐSI GYEREK ÁLMA.

*Szép, csillagos, csendes este itt, kint a tanyánkon
Jókat heverészek virágos subámon,
Hallgatom a méla csendet,
Hogy a szellő mit izenget
A falunkból, a babámtól énnekem.*

*A nótámat húzza ezer ingyen cigány:
Gyere ki, hallgasd meg kis, aranyos babám.
Hallgasd meg a tücsök dalát,
Ajakim epedő szavát.
Kint, a pusztán, göndör subán, kedvesem.*

*De te, tudom, nem jössz ki a kis tanyámba,
Nem heversz le mellém virágos subámra,
De én téged mindig várlak,
Megmondhatod az anyádnak:
Hogy a gyerek, szőke gyerek, csak szeret.*

SZERETNÉK ŐSSZEL.

*Szeretnék ősszel levélnek lenni.
Lehullva csendben mindent feledni:
Boros poharat, nótás cigányt,
Hüllen szeretőt, mindent, mi hánt.*

*Egy szőke kislány picis lába
Taposná szívem az őszi sárba.
Szür e felhőknek szomorú könnye
Kimosná nevét szívemből, örökre...*

*Szeretnék ősszel levélnek lenni,
Szürke felhőkkel nagy útra kelni.
Feledni mindent: kacajt... könnyet...
Kislányt szeretni... soha többet!*

RÓZSÁS CSUTORA.

*Van nekem egy szép csutorám,
Óregapám hagyta azt rám.
Piros rózsza nyilik rajta,
Lóg egy szegen, felakasztva.*

*Valamikor, réges-régen
Vidáman ugrált a réten.
Szegény, kis borjú korába
Fúlt útszéli pocsolyába.*

*Igy, az életét megunva
Lett belőle szép csutora.
Hajdan bögött, most ő böget:
Komája az esküvőknek.*

*Lakodalom! Keresztelő!
Vén csutorám gyere elő!
— Ki-kitekergetem nyakát,
Mégis ő győz, mert fölkhöz vág —*

*Kifolydogál piros vére,
Fel, az asztal tetejére.
Csüszik hantos othelloja:
Gyantázz torkom, szól a nóta.*

*Most üresen lóg a szegen,
Álmodoz a méla csendben,
Hej! de nótás lehet álma,
Pedig most már pók tanyája!*

MÁST SZERETETT.

*A pilisi tölgy erdőbe
Barna kis lány agyon löve.
Betyárt üznek a pandurok,
E leányért a bosszújok.*

*Amott nyargal, ott, a hitvány,
Elfogni! — szól a kapitány. —
Sarkantyúzza fáradt lovát,
Nap — estig űzik a betyárt.*

*Rohan a ló, mint egy táltos,
A füléig csupa sáros.*

*Sötét, borús, könnyez az ég.
Kis pej lovam birod e még?*

*Állj meg lovam, itt a Tisza,
Én leszálok, te menj vissza,
— Szólt a betyár. Bánatába
Beleugrott a Tiszába.*

*Zúg a vihar, dörög a villám,
Vágtat a ló, mint egy sátán.*

*Viszi, hozza a levelet:
Az a kislány mást szeretett.*

BÚCSÚZNI FÁ

*Búcsúzni fáj, nehéz nekem,
Mert én magát úgy szeretem.
Feledni én nem tudom soha,
Bilincsbe verte szívem mosolya.*

*Búcsúzni fáj, szívem sajog.
Benne halvány, kis mécs ragyog,
Mely elüzi a bús éjszakát:
Feledni én nem tudom magát.*

*Búcsúzni fáj, lelkem vére,
Könnyen hull a szép emlékre.
Fáj az elmúlt, boldog kikelet:
Rozsda ette meg bús szívemet.*

*Feledni kell, ám úgy legyen,
De én magát csak szeretem.
Szívem sajog, búcsúzni fáj:
Nehéz a szó, kislány: Gud bay.*

TÚZÉR NÓTA

Gomb, gomb, gomb, gomb tűzér, baka gombja
Szőke kislány kék szeme bolondja.
Jaj! de nagyon fáj a szívem érte,
De nem adnám száz újért cserébe.

Falunk felett három fényes csillag,
Jaj! de nagy kár, ha a babám elhagy.
Hiervadjon el inkább minden rózsa,
De maradjon meg a babám csókja.

Egy esztendő bús tizenkét hónap,
Eztől ebből elég az adónak.
A hazámat hűen kiszolgálom.
Azután a tied leszek: edes gyöngyvirágom!

GANDHI.

Nyugatra vágyott napkelet fia,
Fájt már letkenek népe, India
Nyugatra vágyott, hol a pompa, fény.
Miért járjon ő erdők rejtekén?

Magával vitte napkelet szele,
Egy büszke hajó, dél kék tengere.
Elvitte messze, ahol más a nyár,
Hova aludni ég rózsája jár.

Keblére vonta a fényes Nyugat.
Mégismerve itt új ösvényt, utat,
Bebarangolva rónát és hegyet,
Felsírt lelkében hazája: Kelet!

Hej Nyugat! Nyugat a pompa, a fény,
Bűn máglyája, pokol, tünemény.
Habár fehér az emberek arca,
Fekete lelket az ördög lakja!...

Csak vissza, vissza! Vár Hazám: Kelet!
Vigyetek vissza nyugati szelek!...
Vár a rab népem, bilincsben, rabon,
De nem nyugszom, míg nem lesz szabadon!

Próféta ajkán nem hal az Ige,
Hiába verik rozsdás bilincsbe
A szent Szabadság lőri az utat.
Vásolt gyerek vagy, hej Nyugat!... Nyugat!...

TÁNCISKOLA.

(Emléktől B. P.)

i. rész.

Húzza Fülöp Pista,
Meg két jüstös cigány;
Szivemben nincs hiba.
Karomban szöke lány...

Uj dala e télnek:

„En és a kisöcsém“
Ugye szép az élet?
Szöke, kis Pirikém!

Kiadál a kis Zöld,
Susog nádpálcája,
Termett a magyar föld
Nézes iskotája.

Járják is a táncot
A csizmás legények,
Mosolygó kislányok,
Nevető tündérek...

Még szerencse, szörnyen,
Lábam tyúkszemmentes,
Mert megesik könnyen,
Ha a lány szerelmes,
Elbarangol néha
Foxot járó lába:
Készüljétek még ma
Tyúkszem halálára...

Azért hát figyelem!
Szűk cipő meg sírás
Nem lesz többé, kérem.
Olcsó tyúkszemirtás
Üzeme megnyilott
A tánciskolába,
Jó, olcsó tandíjak
Szívemből ajánlva...

Úgye kis Piroskám
 Szereted a foxot,
 Ha vallomás után
 Csókkal teszek pontot? ...
 Add hát vissza, kedves,
 Ne legyél oly gyáva,
 Ha nem vagy szerelmes,
 Ne tedd el raktárra ...

Alszik édesanyád,
 Nem látja meg senki,
 Ha a rózsás kis szád
 Egy csókját elveti ...
 Tudod, hogy mi a csók?
 A szívnek virága,
 Szerelem egén hold,
 Tavasz mennyországj!

Tudod, hogy mi jelent
 Szerelmesnek lenni?
 Lelkemben néma csend —
 Közben rád nevelni ...
 Égő szemed parja:
 Két gyönyörű virág
 Verte most bilincsbe
 A Muzsának fiát.

Ne várjak a csókra,
 Add vissza, mi enyém,
 Hisz várja régóta
 Egy bús henteslegény ...
 Adjad hát kisleány,
 Már várni nem bírom,
 Csóknélkül rossz vár rám
 Majd a vágóhidon.

Sorsomat, meglátod
Nem bírom már tovább,
Mert nem disznót, vágok
Bús szomorú pofát...
Ne vessél hát kedves
Nyiljon kis szád csókra,
Szeress, szeress, szeress:
Csók a legszebb rózsá.

Hej! de részeg lettem,
Csakhogy adtad végre,
Emlékül elteszem
Lelkem belsejébe,
Úgye kis Pirikém,
Áldod már a foxot,
Meg a zene végén
Csókból kettős pontot...

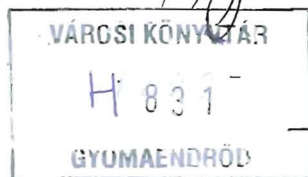
Egy szó

Egy szó melyben benne ég
a szív minden világa,
egy szó a szeretetnek
uralgó királya!

Egy szó ~~az~~ mely minden szívet
ha kell könnyekre fakaszt,
egy szó mely otthonokba
vissza hoz és megmaraszt.

Egy szó az mely elhangzik
minden embernek ajkán,
szerelem szava az
kincs szó "Édesanyám!"

Gyoma, 1933. máj. 13-án.

Strachó Endre